

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O TURIZMU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, juni 2022. godine

ZAKON
O TURIZMU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet zakona)

Ovim zakonom uređuje se planiranje i razvoj turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacije BiH), podsticajne mjere u turizmu, uslovi i način obavljanja turističke djelatnosti i turistički subjekti, putničke agencije, turistički vodič, turistički zastupnik, turistički pratilac, turistički animator, usluge u turizmu, promocija i unapređenje turizma, turističke zajednice za promociju turizma, registar turizma, inspeksijski nadzor i druga pitanja od značaja za razvoj i unapređenje turizma.

Član 2.
(Osnovni pojmovi)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) Destinacijska menadžment organizacija je organizacija koja upravlja turističkom destinacijom – turističkim mjestom, kroz udruživanje više organizacija i interesnih grupa (turističke zajednice jedinica lokalne samouprave, subagenti, turoperator, hotelijeri i drugi javni i privatni subjekti);
- b) Djelatnost putničke agencije je organizovanje, ponuda, prodaja i realizovanje turističkih putovanja, izleta i pružanje drugih usluga u turizmu;
- c) Elektronska prodaja je prodaja turističkog putovanja, izleta, kao i drugih usluga u turizmu putem interneta, bez neposrednog kontakta sa strankama;
- d) Izlet je unaprijed utvrđena kombinacija od najmanje dvije pojedinačne usluge koje se sastoje od prijevoza ili drugih turističkih i ugostiteljskih usluga, a traju manje od 24 sata i ne uključuje noćenje niti smještaj;
- e) Paket aranžman je unaprijed utvrđena kombinacija od najmanje dvije pojedinačne usluge koje se sastoje od prijevoza, smještaja ili drugih turističkih i ugostiteljskih usluga koje čine cjelinu i pružaju se u vremenu dužem od 24 sata ili uključuju barem jedno noćenje, te se prodaju po ukupnoj unaprijed utvrđenoj (paušalnoj) cijeni;
- f) Podsticajne mjere u turizmu (subvencije) predstavljaju finansijske i druge vrste podsticaja iz budžeta Federacije BiH turističkim subjektima radi realizacije programskih i projektnih zadataka u cilju unapređenja turizma;
- g) Prateća djelatnost u turizmu u smislu ovog zakona podrazumijeva djelatnost saobraćaja, trgovine, ugostiteljsku djelatnost, poljoprivrednu djelatnost, zanatstvo i komunalne djelatnosti;

- h) Predstavnik na turističkoj destinaciji je fizičko lice, koje na osnovu zaključenog ugovora sa organizatorom turističkog putovanja pruža turistima obavještenja i daje uputstva u vezi sa realizacijom programa putovanja u odredištu putovanja i obavlja druge aktivnosti radi zaštite interesa turista;
- i) Putnička agencija je pravno lice ili fizičko lice upisano u registar kod nadležnog organa jedinice lokalne samouprave ili njihova organizacijska jedinica koji u skladu sa ovim zakonom pružaju usluge organiziranja posredovanja i pružanja drugih usluga vezanih uz putovanje i boravak turista;
- j) Putnik, u smislu ovog zakona, je lice koje koristi turističku uslugu, lice za čiji račun i/ili u čije ime se pribavlja turistička usluga ili bilo koje lice na koju se prenese pravo korištenja turističke usluge;
- k) Registar turizma je javno dostupna, centralna baza podataka u elektronskom obliku koja sadrži podatke o subjektima koji obavljaju turističku djelatnost, i drugim podacima čija je registracija odnosno evidentiranje obavezno u skladu sa ovim zakonom;
- l) Turista je fizičko lice koje najmanje 24 sata boravi van svog mjesta prebivališta, radi zadovoljavanja kulturnih, društvenih, socijalnih, istorijskih i drugih potreba koje nisu vezane za obavljanje privrednih djelatnosti, relaksacije i odmora;
- m) Turistički animator je lice koje planira i ostvaruje zabavne, kulturne, sportsko rekreativne i druge programe kojima organizuje slobodno vrijeme turista;
- n) Turistička destinacija je mjesto koje u sebi sadrži više atrakcija koje se na tržištu mogu ponuditi kao turistički proizvod;
- o) Turistička djelatnost u smislu ovog zakona je pružanje usluga putničkih agencija, usluga turističkih profesija (turistički vodič, turistički pratilac, turistički animator i zastupnik) i pružanje drugih usluga u skladu s ovim zakonom; pružanje usluga u različitim oblicima turizma, usluga turističkih zajednica te pružanje drugih turističkih usluga, kao i posredovanje u turističkom prometu;
- p) Turistička grupa je organizovana grupa od najmanje 10 turista kojoj putnička agencija, organizator putovanja, po unaprijed utvrđenom programu pruža turističku uslugu;
- r) Turistička infrastruktura podrazumijeva objekte za odmor i predah, informisanje, snabdijevanje, rekreaciju, edukaciju i zabavu turista, i to: skijališta, kupališta i plaže, tematski i zabavni parkovi, turistički informativni centri, centri za prihvata turista i posjetilaca, odmorišta pored puteva, objekti nautičkog turizma, tereni za golf, tenis tereni, otvoreni i zatvoreni objekti sportske rekreacije, male vještačke akumulacije sa kupalištem, bazeni za kupanje, wellness objekti, zabavno rekreativne staze i putevi (trim staze, staze zdravlja, vidikovci, panoramski putevi, biciklističke staze, pješačke staze, staze za motorne sanke i sl.), uređene obale rijeka i jezera, objekti za posmatranje prirodnih rjetkosti, objekti za predah i kraće zadržavanje turista, objekti za avanturističke aktivnosti i drugo;

- s) Turističko mjesto je organizaciona i funkcionalna cjelina sa formiranom turističkom ponudom, prirodnim vrijednostima, kulturnim dobrima i drugim znamenitostima značajnim za turizam, komunalnom, saobraćajnom i turističkom infrastrukturom, kao i objektima i drugim sadržajima za smještaj i boravak turista na određenom prostoru općine ili više turističkih mjesta na području jedne općine kao administrativne cjeline, te na prostoru koje administrativno obuhvata više općina;
- t) Turistički pratilac je lice koje prati turističku grupu i obavlja operativno-tehničke poslove vezane za putovanje do turističke destinacije ili odredišta i nazad;
- u) Turističko putovanje je kombinacija dvije ili više turističkih usluga (prevoz, smještaj i druge turističke usluge), koje je utvrdio ili pripremio organizator putovanja samostalno ili po zahtjevu putnika, u trajanju dužem od 24 sata ili u kraćem trajanju ako uključuje jedno noćenje, kao i višednevni boravak koji uključuje samo uslugu smještaja u određenim terminima ili vremenskom trajanju;
- v) Turistička suprastruktura podrazumijeva ugostiteljske objekte, galerije, izložbene, kongresne i zabavne objekte koji su u neposrednoj vezi sa ugostiteljskim objektima i objektima sportsko rekreativnog sadržaja ili sa njima čine jedinstvenu cjelinu;
- z) Turistička signalizacija su odgovarajući simboli i znaci, kao i simboli i znaci turističke saobraćajne signalizacije, kojim se obilježava turistička atrakcija i sadržaj turističke ponude;
- aa) Turistički vodič je fizičko lice koje pruža usluge vođenja, pokazivanja i stručnog objašnjavanja prirodnih, kulturno-istorijskih i drugih znamenitosti;
- bb) Turistička zajednica je pravno lice osnovano od strane Federacije BiH, kantona, grada ili općine, upisano u sudski registar koje obavlja djelatnost promocije turizma;
- cc) Turistički zastupnik je pravno ili fizičko lice koje zastupa domaćeg ili stranog organizatora putovanja ili posrednika u odredištima putovanja;
- dd) Turizam je skup odnosa i pojava koje proizilaze iz putovanja i boravka posjetilaca na nekoj lokaciji ili mjestu koje nisu vezane sa obavljanjem privrednih djelatnosti posjetilaca i ako taj boravak nije osnov za sticanje njihovog stalnog prebivališta.

Član 3. (Načela u turizmu)

Uređenje odnosa u oblasti turizma zasniva se na sljedećim načelima:

- a) sveobuhvatnog razvoja turizma i pratećih djelatnosti na teritoriji Federacije BiH, kao bitnih faktora ukupnog privrednog i društvenog razvoja, kojim se u skladu sa zakonom i drugim propisima obezbjeđuje provođenje donijetih planova i programa;

- b) održivog razvoja turizma kao usklađenog sistema srodnih i povezanih aktivnosti koje se zasnivaju na ekonomskom razvoju, očuvanju prirodnih i kulturnih dobara i razvoju lokalnih zajednica;
- c) usaglašavanju nivoa usluga u cilju obezbjeđivanja jedinstvenih standarda za pružanje usluga u turizmu;
- d) zaštite korisnika turističke usluge i turističkih profesija;
- e) obezbjeđivanja javne, jedinstvene elektronske evidencije registrovanih i evidentiranih podataka iz oblasti turizma;
- f) na načelima sadržanim u Etičkom kodeksu u turizmu Svjetske turističke organizacije Ujedinjenih nacija;
- g) planiranja i ostvarivanja politike razvoja turizma u skladu sa strateškim dokumentima.

POGLAVLJE II. PLANIRANJE I RAZVOJ TURIZMA

Član 4.

(Oblici planiranja razvoja turizma)

- (1) Planiranje i razvoj turizma obuhvata sveobuhvatno i jedinstveno planiranje razvoja turizma i pratećih djelatnosti, proglašenje i održivo korištenje turističkog prostora i prostora od posebnog značaja za razvoj turizma, te kategorizaciju turističkog mjesta.
- (2) Planiranje i razvoj turizma iz stava (1) ovog člana realizira se putem dokumenata:
 - a) Strategija razvoja turizma,
 - b) Plan promocije turizma;
 - b) Master plan;
 - c) Marketing plan;
 - d) Program razvoja turističkih proizvoda;
- (3) Planska dokumenta iz stava (2), tač. b) do e) moraju biti usaglašeni sa strategijom razvoja turizma i sa planskim dokumentima Federacije BiH.

Član 5.

(Strategija razvoja turizma Federacije BiH)

- (1) Strategija razvoja turizma Federacije BiH (u daljem tekstu: Strategija), donosi se za teritoriju Federacije BiH.
- (2) Strategijom se utvrđuju ciljevi i prioriteti razvoja sektora turizma, način njihovog ostvarivanja, finansijski i institucionalni okvir za implementaciju, monitoring, evaluaciju i izvještavanje.
- (3) Strategija se izrađuje na osnovu propisa iz člana 4. stav (2) ovog zakona.
- (4) Strategiju donosi Parlament Federacije BiH na prijedlog Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije BiH).
- (5) Vlada Federacije BiH može predložiti Parlamentu Federacije BiH usvajanje strategije koja je donesena na nivou Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BiH) kao sektorskog strateškog okvira Federacije BiH.

- (6) Strategijom se određuju srednjoročni ciljevi planiranja i razvoja turizma u skladu sa ukupnim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno-istorijskim razvojem.
- (7) Strategija sadrži naročito: analizu postojećeg stanja i dosadašnjeg stepena razvoja turizma, uporednu analizu turizma konkurentskih zemalja, prednosti i nedostatke turizma Federacije BiH, ciljeve razvoja turizma, viziju razvoja turizma, izbor prioriteta turističkih proizvoda, prostornu definiciju turističkih destinacija s ciljem boljeg iskorištavanja i valorizacije prostora, analizu uticaja na kulturno naslijeđe i prirodna dobra, prijedlog politike razvoja turizma, prijedlog investicija, plan konkurentnosti, akcioni plan i drugo.
- (8) Strategija se donosi na vremenski period najviše do sedam godina.
- (9) U slučaju značajnijih promjena ekonomskih, socijalnih, ekoloških i drugih parametara za izradu Strategije, Vlada Federacije BiH će izvršiti reviziju strategije na način i u postupku koji je predviđen za njeno donošenje.

Član 6. **(Plan promocije turizma Federacije BiH)**

- (1) Turistička zajednica Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Turistička zajednica Federacije BiH) izrađuje prijedlog plana promocije koji podnosi Federalnom ministarstvu okoliša i turizma (u daljem tekstu: Ministarstvo), a donosi ga Vlada Federacije BiH na godišnjem nivou usklađen sa strategijom i marketing planom.
- (2) Plan promocije sadrži istraživanje tržišta, identifikaciju ciljnih grupa na tržištu, pozicioniranje marketinškog programa i druge bitne elemente za planiranje promocije turizma koji se definišu projektnim zadatkom.

Član 7. **(Master plan)**

- (1) Master plan se donosi za prioritarnu turističku destinaciju u skladu sa potrebama Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave.
- (2) Master plan je cjelovit, istraživački i sveobuhvatni planski dokument kojim se na osnovu Strategije utvrđuju ciljevi, programi i planovi razvoja turizma, koncept razvoja prostora u pogledu razmještaja objekata turističke infrastrukture, turističke suprastrukture, investicije u turizmu, planovi marketinga i konkurentnosti kao i mjere za njihovo provođenje, za određeni prostor od značaja za razvoj turizma.
- (3) Master plan naročito sadrži: tehničku ocjenu posmatranog područja, zemljišnih osnova i ukupnu procjenu kapaciteta turističke lokacije u okviru turističke destinacije; koncept razvoja u pogledu razmještaja i moguće lokacije objekata, kao i procjenu potencijala potrebnih kapaciteta; fizički master plan sa osnovnim elementima mogućeg razmještaja objekata turističke infrastrukture, turističke suprastrukture i saobraćajne mreže; poslovni master plan sa ekonomskom evaluacijom turističke infrastrukture, turističke suprastrukture, saobraćajne mreže i komunalne infrastrukture, kao i procjenom ekonomske opravdanosti.
- (4) Master plan donosi Vlada Federacije BiH na prijedlog Ministarstva.

Član 8. (Marketing plan)

U skladu sa Planom promocije, turističke zajednice donose godišnji marketing plan kojim definišu svoje promotivne aktivnosti u turizmu.

Član 9. (Program razvoja turističkog proizvoda)

- (1) Program razvoja turističkog proizvoda je planski dokument.
- (2) Program razvoja turističkog proizvoda je dokument kojim se bliže određuje razvoj prioritetnih turističkih proizvoda utvrđenih Strategijom i to: gradski odmori, kružna putovanja, poslovni turizam, zdravstveni turizam, vjerski turizam, planinski i jezerski turizam, avanturistički turizam, manifestacije, kongresi i drugi događaji, ruralni turizam i specijalni interesi i ostali oblici turizma.
- (3) Program razvoja turističkog proizvoda može donijeti Federacija BiH, kanton i jedinica lokalne samouprave a na prijedlog Turističke zajednice Federacije BiH, kantona i jedinice lokalne samouprave.

Član 10. (Poslovi od posebnog značaja za razvoj turizma i kategorizacija turističkog mjesta)

- (1) Poslovi od posebnog značaja za razvoj turizma su:
 - a) izrada projekata o nepokretnostima za turističke namjene;
 - b) istraživanje, razvoj i izrada elaborata o održivom korišćenju i upravljanju turističkim prostorom;
 - c) izrada studije izvodljivosti i koncepta razvoja turističke lokacije, odnosno prostorno-tehnološke cjeline od značaja za turistički razvoj;
 - d) upravljanje projektima turističke infrastrukture i turističke suprastrukture od značaja za razvoj turizma;
 - e) upravljanje mjestom za odmor kao cjelovitim resursom uz obezbjeđenje zajedničke promocije i prodaje turističkog proizvoda mjesta za odmor, uređenje prostora, zaštite životne sredine, postavljanje turističke signalizacije;
 - f) finansiranje i realizacija projekata izgradnje i uređenja građevinskog zemljišta i projekata izgradnje turističke infrastrukture u cilju realizacije turističkih projekata;
 - g) finansiranje projekata turističke infrastrukture i turističke suprastrukture i upravljanje objektima turističke suprastrukture;
 - h) certifikacija privrednih subjekata, turističkih mjesta, destinacija i drugih organizacionih oblika u okviru programa održivog razvoja turizma.
- (2) Kategorizacija turističkog mjesta vrši se na osnovu obima turističkog prometa, stepena izgrađenosti turističke, komunalne i saobraćajne infrastrukture i turističke suprastrukture.
- (3) Federalni ministar okoliša i turizma (u daljem tekstu: Ministar) će donijeti odgovarajuće podzakonske akte koji propisuju uslove za određivanje kategorije

turističkog mjesta, način određivanja i promjene kategorije, kao i vrstu podataka o turističkim mjestima koji se evidentiraju u Registru turizma.

- (4) Ministar će Pravilnikom propisati uslove i postupak certifikacije u okviru programa održivog razvoja turizma iz stava (1) tačka h) ovog člana.

Član 11.

(Povjeravanje poslova od posebnog značaja za razvoj turizma)

Poslovi iz člana 10. ovog zakona mogu se povjeriti na obavljanje ili vršenje pravnim licima u skladu sa federalnim zakonom za upravne i stručne poslove iz nadležnosti federalnih organa uprave, zakonom kantona kada se radi o tim poslovima iz nadležnosti kantonalnih organa uprave, dok se odlukom gradskog, odnosno općinskog vijeća povjeravanje javnih ovlaštenja može vršiti za određene upravne i stručne poslove iz djelokruga lokalne samouprave grada, odnosno općine.

Član 12.

(Podsticajne mjere za razvoj turizma)

- (1) U cilju usmjeravanja i podsticanja razvoja turizma u budžetu Federacije BiH mogu se planirati sredstva za razvoj turizma.
- (2) Vlada Federacije BiH na prijedlog Ministarstva donosi Odluku o programu utroška sredstava sa kriterijima raspodjele u oblasti turizma.
- (3) Ministar nakon provedene procedure propisane podzakonskim aktom iz stava (5) ovog člana, donosi odluku o izboru korisnika sredstava finansiranja i zaključuje ugovor o finansiranju projekta iz oblasti turizma.
- (4) Ugovor o finansiranju projekta iz oblasti turizma sadrži podatke o dodijeljenom finansijskom iznosu, precizno utvrđenu svrhu trošenja budžetskih sredstava, visinu učešća korisnika sredstava u finansiranju projekta iz sopstvenih ili drugih izvora, dinamiku prenosa budžetskih sredstava, obavezu redovnog izvještavanja Ministarstva o namjenskom utrošku sredstava, način kontrole utroška dodijeljenih sredstava, te ostala međusobna prava i obaveze ugovornih strana.
- (5) Ministar će Pravilnikom propisati uslove i način dodjele sredstava, uslove i kriterijume za dodjelu sredstava, kao i postupak i način dodjele i korišćenja sredstava, odnosno način kontrole utroška sredstava i povrata nenamjenski utrošenih sredstava.

POGLAVLJE III. TURISTIČKA DJELATNOST I SUBJEKTI U TURIZMU

Član 13.

(Usluge turističke djelatnosti)

Usluge turističke djelatnosti su:

- a) pružanje usluga putničke agencije,
- b) pružanje usluga turističkih profesija (turističkog vodiča, pratioca, animatora, zastupnika), pružanje usluga u zdravstvenom, kongresnom, vjerskom, omladinskom, ruralnom, lovnom, ribolovnom, avanturističkom, zimskom, i drugim oblicima turizma,
- c) pružanje ostalih turističkih usluga.

Član 14.
(Subjekti koji mogu obavljati turističku djelatnost)

- (1) Turističku djelatnost obavljaju pravna i fizička lica koja su upisana u odgovarajuće registre za vršenje te djelatnosti (u daljem tekstu: turistički subjekti) koji ispunjavaju uslove za pružanje turističkih usluga.
- (2) Pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovoga zakona pojedine vrste turističkih usluga mogu pružati i:
 - a) subjekti/javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima prirode,
 - b) specijalne bolnice i lječilišta u zdravstvenom turizmu,
 - c) ustanove u kulturi,
 - d) udruženja, škole i druge odgojno-obrazovne i nastavne ustanove,
 - e) vjerske organizacije.
- (3) Turistički subjekti iz st. (1) i (2) ovog člana, pri pružanju usluga u turizmu dužni su da:
 - a) posluju u skladu sa odredbama ovog zakona i dobrih poslovnih običaja,
 - b) na ulazu u poslovni prostor vidno istaknu firmu i radno vrijeme kao i da se pridržavaju utvrđenog radnog vremena u poslovanju,
 - c) na zahtjev korisnika usluga izjasne se da li nastupaju u svojstvu organizatora putovanja ili posrednika i koliki obim ovlaštenja imaju pri zastupanju drugih putničkih agencija,
 - d) da objave uslove, sadržaj i cijenu svake pojedine usluge i pridržavaju se tih uslova, sadržaja i cijena,
 - e) za svaku izvršenu uslugu, korisniku izdaju račun, kartu ili drugi dokument kojim se potvrđuje prijem uplate u skladu sa posebnim propisima kojim se uređuje izdavanje i čuvanje računa,
 - f) u prostorijama gdje se prodaju usluge, vode knjigu žalbi, te prigovor korisnika turističke usluge dostave nadležnom inspektor u roku od pet dana od dana podnošenja prigovora,
 - g) vode poslovne knjige u skladu sa važećim propisima.
- (4) Ministar će Pravilnikom propisati sadržaj i oblik knjige žalbi turističkih subjekata.

Član 15.
(Uslovi za obavljanje turističke djelatnosti)

- (1) Turistički subjekt za obavljanje turističke djelatnosti mora ispunjavati uslove u pogledu zaposlenih lica kao i minimalne tehničke uslove u pogledu poslovnog prostora, uređaja i opreme.
- (2) Turistički subjekt je dužan da uz zahtjev za izdavanje rješenja za obavljanje turističke djelatnosti priloži ovjerenu pisanu izjavu da su ispunjeni propisani uslovi u pogledu prostora, uređaja, opreme i zaposlenih lica.
- (3) Ministar Pravilnikom propisuje minimalne tehničke uslove u pogledu prostora, uređaja i opreme za obavljanje turističke djelatnosti, te oblik i sadržaj izjave iz stava (2) ovog člana.

Član 16.
(Odgovornost turističkog subjekta)

Turistički subjekt odgovara za štetu prouzrokovanu trećim licima koja je izazvana davanjem netačne izjave o ispunjavanju uslova iz člana 15. stav (2) ovog zakona u skladu sa posebnim propisima.

Član 17.
(Usluge iznajmljivanja vozila – rent a car)

- (1) Uslugama iznajmljivanja vozila (rent a car) smatra se iznajmljivanje putničkih automobila bez vozača.
- (2) Posebna vrsta iznajmljivanja vozila je iznajmljivanje putničkih automobila sa uslugama vozača (limo service).
- (3) Usluge iz st. (1) i (2) ovog člana može da pruža pravno lice, registrovano za obavljanje te djelatnosti i koje ispunjava uslove predviđene zakonom kojim se reguliše cestovni prijevoz Federacije BiH, te ovim zakonom.
- (4) Vozila za rent a car usluge moraju ispunjavati uslove predviđene propisima kojim se reguliše oblast cestovnog prijevoza u Federaciji BiH, kao i propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE IV. PUTNIČKE AGENCIJE

Član 18.
(Djelatnost putničke agencije)

- (1) Putnička agencija obavlja djelatnost organizovanja, ponude, prodaje i realizovanja turističkih putovanja, izleta i pružanje drugih usluga uobičajenih u turističkom prometu, u skladu sa ovim zakonom, propisima donijetim na osnovu ovog zakona, te drugim propisima kojima se regulišu prava i obaveze iz ove djelatnosti.
- (2) Djelatnost iz stava (1) ovog člana obavlja se u poslovnom prostoru ili van prostora kada je takvo prometovanje dopušteno ili uobičajeno, te putem interneta.
- (3) Putnička agencija obavlja djelatnost u poslovnom prostoru koji ispunjava uslove iz člana 15. ovog zakona.
- (4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, putnička agencija koja djelatnost obavlja kao fizičko lice upisano u odgovarajući registar za obavljanje djelatnosti putem interneta, djelatnost može obavljati i u stambenom prostoru u kojem registrovano fizičko lice ima prijavljeno prebivalište ili boravište.

Član 19.
(Usluge putničke agencija putem interneta - elektronska prodaja)

- (1) Putnička agencija koja prodaje uslugu putniku putem interneta (elektronska prodaja), posluje u skladu sa ovim zakonom i propisima kojim se uređuje elektronsko poslovanje, unutrašnja trgovina i zaštita potrošača.
- (2) Putnička agencija iz stava (2) ovog člana mora da ima registrovan nacionalni internet domen Bosne i Hercegovine preko koga prodaje usluge.

(3) Putnička agencija iz stava (1) ovog člana na svojoj internet stranici, odnosno web prezentaciji mora vidno da objavi sledeće podatke:

- 1) poslovno ime i jedinstveni identifikacioni broj;
- 2) adresu, sjedište, odnosno poslovnica ili izdvojeno mesto;
- 3) kontakt podatke (telefon, e-mail adresa i dr);
- 4) broj i kategorija licence;
- 5) garanciju putovanja, osiguravača, rok važenja garancije, kao i visinu jemstva;
- 6) opšte uslove putovanja;
- 7) program putovanja koji se prodaje, sa propisanim elementima;
- 8) ime i prezime i kontakt lica zaduženog za prijem reklamacije;
- 9) broj transakcijskog računa putničke agencije.

(4) Ako putnička agencija putem društvenih mreža, drugih sajtova i sl. daje obaveštenje o turističkom putovanju, izletu i drugim uslugama koje pruža, dužna je da ispuni uslove iz stava (3) ovog člana.

Član 20.

(Poslovi koje obavlja putnička agencija)

(1) Putnička agencija obavlja sljedeće poslove:

- a) organizacije, prodaje i realiziranja turističkih putovanja u zemlji i u inostranstvu;
- b) organizacije, prodaje i realiziranja putovanja učenika i studenata u inostranstvo radi učenja stranog jezika ili stručnog usavršavanja sa mogućnošću obavljanja privremenih i povremenih poslova;
- c) posredovanja u organizaciji turističkih putovanja;
- d) prihvata i prevoza putnika (transfer);
- e) organizovanja izleta, turističkih razgledanja, zabavnih programa i slično, kao i posredovanja u organizovanju skupova, sajmova, manifestacija i sportskih priredbi;
- f) pružanja, odnosno, posredovanja u pružanju usluga turističkih vodiča, turističkih pratilaca i turističkih animatora;
- g) pribavljanja putnih isprava, rezervacije i prodaje putnih karata u ime i za račun domaćih i stranih prevoznika;
- h) rezervacije i prodaje turističkih, ugostiteljskih i drugih usluga vezanih za putovanje i boravak putnika;
- i) posredovanja u pružanju usluga smještaja i ishrane u objektima domaće radinosti i ruralnog turizma;
- j) posredovanja u prodaji ostalih turističkih usluga;
- k) posredovanja u iznajmljivanju vozila turistima i putnicima;
- l) rezervacije i prodaje karata za sportske, kulturne i druge priredbe i manifestacije, zastupanja u osiguranju putnika i prtljaga u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje, prodaje turističkih publikacija;
- m) zamjene strane valute (mjenjački poslovi);
- n) druge poslove uobičajene u turističkom prometu (posredovanja u iznajmljivanju vozila rent-a-car, letjelica, plovnih objekata, čuvanje i održavanje plovnih objekata);
- o) pružanje turističkih informacija i objavljivanje promotivnih materijala.

- (2) Putnička agencija može pružati samo one usluge za koje ispunjava uslove iz člana 15. ovog zakona.
- (3) Putničke agencije se mogu udruživati u sektorska udruženja koja se osnivaju radi unapređenja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa.

Član 21.
(Obaveze putničke agencije)

- (1) Putnička agencija je obavezna da:
 - a) na ulazu u sjedište vidno istakne poslovno ime odnosno firmu koja kao bližu oznaku djelatnosti obavezno sadrži i riječi "putnička agencija" a na ulazu u poslovnicu istakne poslovno ime, sjedište i naziv ili oznaku poslovnice;
 - b) izuzetno od tačke (a) ovog stava, poslovno ime, odnosno firma agencije kao bližu oznaku djelatnosti može sadržavati i riječi "turistička agencija";
 - c) osim naziva iz tačaka (a) i (b) ovog stava, firma agencije može sadržavati i uobičajene nazive u turističkom poslovanju kao što su: "tours", „travel" i slično;
 - d) na ulazu u sjedište, poslovnu jedinicu, odnosno izdvojeni poseban prostor istakne radno vrijeme i da se u svom poslovanju pridržava istaknutog radnog vremena;
 - e) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mjestu poslovanja u kojem obavlja djelatnost putničke agencije vidno istaknuti rješenje o registraciji i rješenje o licenci ukoliko je organizator putovanja;
 - f) svaku promjenu registrovanog podatka o sjedištu i prostoru van poslovnog sjedišta prijavi odgovarajućem registru i u Registar turizma u roku od 15 dana;
 - g) nudi i prodaje programe putovanja koji su pripremljeni na osnovu zaključenog ugovora sa trećim licima kojima je povjerio izvršenje usluga iz tog programa putovanja;
 - h) na zahtjev korisnika usluga da se izjasni o svojstvu u kojem obavlja posao i koja su ovlaštenja, ako zastupa druge putničke agencije;
 - i) kao organizator putovanja za svakog putnika, odnosno ugovoreno turističko putovanje obezbijedi jemstvo na propisan način, o čemu izdaje potvrdu;
 - j) kao organizator putovanja, u slučaju da je otkazano putovanje, putnicima izvrši povrat uplaćenih sredstava;
 - k) obezbijedi smještaj putnika za vrijeme trajanja ugovorenog putovanja;
 - l) obezbijedi povratak putnika na odredište;
 - m) se stara da putnici ne budu neopravdano zadržani na putovanju duže nego što je predviđeno programom putovanja;
 - n) angažuje tokom cijelog putovanja najmanje jednog turističkog pratioca ili turističkog vodiča za turističku grupu po prijevoznom sredstvu kojim se obavlja usluga prijevoza;
 - o) angažuje predstavnika na turističkoj destinaciji, ako na destinaciji nisu angažovana lica iz tačke n) ovog stava;
 - p) za pružanje usluge turističkog vodiča ili turističkog pratioca angažuje lica koje ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom;
 - r) da za predstavnika na turističkoj destinaciji angažuje lica koje ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom;

- s) objavi uslove, sadržaj i cijenu svake pojedinačne usluge (viziranje, rezervacije, izleti i ostalo) koju pruža i pridržava se tih uslova, sadržaja i cijena;
- t) izda potvrdu o putovanju, račun, kartu ili drugi dokument sa brojem kojim se potvrđuje prijem uplate;
- u) evidentira na propisan način ugovore zaključene sa trećim licima kojima je povjereno izvršenje usluga iz programa putovanja, ugovore o posredovanju, druge ugovore u vezi sa obavljanjem turističke djelatnosti i drugu prateću dokumentaciju;
- v) vodi evidenciju prodatih turističkih putovanja na propisan način;
- z) u svim reklamnim i promotivnim materijalima kao i svim poslovnim dokumentima vidljivo naznači firmu i sjedište, te identifikacijski broj;
- aa) u svim poslovima postupa sa pažnjom dobrog privrednika.

- (2) Ugovori i dokumentacija iz stava (1) tačka u) ovog člana moraju biti na jednom od tri službena jezika i dva pisma u upotrebi u Federaciji BiH.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana ugovori i dokumentacija mogu biti na stranom jeziku, ali je putnička agencija dužna da obezbijedi njihov prevod, ovjeren od strane ovlaštenog lica.
- (4) Putnička agencija koja pruža usluge putem interneta posluje u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, kao i u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast elektronskog poslovanja.
- (5) Odredbe ovog člana i članova 14. i 15. ovog zakona u dijelu programa putovanja, njegove organizacije i realizacije, otkaza, reklamacije i evidencije i drugo odnose se i na izlete.

Član 22. (Poslovnice putničke agencije)

- (1) Putnička agencija može imati u svom sastavu poslovnice u kojima se obavlja registrirana djelatnost u skladu sa propisanim uslovima.
- (2) Odredbe zakona i drugih propisa koje se primjenjuju za putničke agencije, važe i za poslovnice.
- (3) Putnička agencija koja neposredno prodaje aranžmane i izletničke programe mora imati u svakoj poslovnici po jednog zaposlenog voditelja poslovnice i o tome obavijestiti Ministarstvo zbog evidencije.
- (4) Voditelj poslovnice odgovoran je za rad u poslovnici u skladu sa ovim zakonom.
- (5) Voditelj poslovnice treba da ima državljanstvo Bosne i Hercegovine i da ispunjava sljedeće uslove:
 - a) da je poslovno sposoban,
 - b) da ima najmanje srednju stručnu spremu,
 - c) da zna najmanje jedan strani jezik,
 - d) da mu nije pravosnažnom presudom ili rješenjem o prekršaju izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja poslova djelatnosti ili službe, da ima položen stručni ispit za voditelja poslovnice
- (6) Strani državljanin može obavljati poslove voditelja poslovnice pod uslovom da ima radnu dozvolu i da ispunjava uslove iz stava (5) ovog člana.

Član 23.
(Stručni ispit za voditelja poslovnice)

- (1) Stručni ispit za voditelja poslovnice polaže se pred ispitnom komisijom koju rješenjem imenuje Ministar.
- (2) Stručni ispit za voditelja poslovnice polaže se prema utvrđenom ispitnom programu.
- (3) Ministar će Pravilnikom propisati program i način polaganja stručnog ispita za voditelja poslovnice.
- (4) Ispitni program iz stava (2) ovoga člana objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".
- (5) O položenom stručnom ispitu izdaje se uvjerenje.

Član 24.
(Ispunjavanje uslova za rad putničkih agencija)

- (1) Putnička agencija može početi obavljati turističku djelatnost kada joj nadležni organ jedinice lokalne samouprave za poslove turizma (u daljem tekstu: nadležni organ) izda rješenje kojim se odobrava obavljanje turističke djelatnosti.
- (2) Rješenje iz stava (1) ovog člana, izdaje se na osnovu zahtjeva fizičkog ili pravnog lica uz koji se prilože izjava o ispunjenosti uslova iz člana 15. stav (2) ovog zakona.
- (3) Nadležni organ donosi rješenje iz stava (1) ovog člana najkasnije u roku od osam dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.
- (4) Rješenje iz stava (3) ovog člana po službenoj dužnosti dostavlja se obavezno i bez odlaganja nadležnom inspekcijskom i poreznom organu i Ministarstvu.
- (5) Ispunjenost uslova iz stava (1) ovog člana provjerava nadležni inspekcijski organ u postupku redovnog inspekcijskog nadzora.
- (6) Ukoliko se u postupku redovnog inspekcijskog nadzora iz stava (5) ovog člana utvrde nedostaci u pogledu ispunjenosti uslova iz stava (1) ovog člana, određuje se otklanjanje tih nedostataka u roku utvrđenom nalazom inspektora.
- (7) Ukoliko nedostaci iz stava (6) ovog člana ne budu otklonjeni ni u naknadnom roku, nadležni inspekcijski organ izriče sankciju i o tome obavještava nadležni organ.
- (8) Po prijemu obavještenja iz stava (7) ovog člana nadležni organ ukida rješenje iz stava (3) ovog člana.
- (9) Protiv rješenja iz stavova (1) i (8) ovog člana, putnička agencija može izjaviti žalbu nadležnom kantonalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Član 25.
(Sadržaj zahtjeva za izdavanje rješenja)

- (1) Zahtjev za izdavanje rješenja za obavljanje djelatnosti putničke agencije organizovane kao pravno lice sadrži:
 - a) rješenje o upisu u sudski registar,
 - b) porezni identifikacijski broj,
 - c) prijedlog vrste putničke agencije,
 - d) dokaz o pravu vlasništva poslovnog prostora ili ugovor o zakupu poslovnog prostora,
 - e) podatke o veličini i opremljenosti poslovnog prostora,

- f) podatke o voditelju poslovnice, ako putnička agencija pruža svoje usluge neposredno korisniku usluge.
 - g) izjava o ispunjenosti uslova iz člana 15. stav (2) ovog zakona.
- (2) Zahtjev za izdavanje rješenja za obavljanje djelatnosti putničke agencije organizovane kao fizičko lice upisano u registar kod nadležnog organa sadrži:
- a) prijedlog firme i sjedišta,
 - b) prijedlog vrste putničke agencije,
 - c) dokaz o pravu vlasništva poslovnog prostora ili ugovor o zakupu poslovnog prostora,
 - d) podatke o veličini i opremljenosti poslovnog prostora,
 - e) podatke o voditelju poslovnice.
 - f) izjava o ispunjenosti uslova iz člana 15. stav (2) ovog zakona.

Član 26.

(Sadržaj rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje djelatnosti putničke agencije)

- (1) Rješenje iz člana 24. stav (1) ovog zakona obavezno sadrži sljedeće:
- a) firmu i sjedište putničke agencije,
 - b) vrstu putničke agencije,
 - c) adresu poslovnice putničke agencije,
 - d) ime i prezime voditelja poslovnice.
- (2) Svaku promjenu podataka iz stava (1) ovog člana putnička agencija dužna je prijaviti nadležnom organu u roku od 15 dana od dana nastale promjene o čemu nadležni organ nakon provedenog postupka donosi rješenje.

Član 27.

(Način zaključivanja i sadržaj ugovora o realizaciji turističkog paket-aranžmana)

- (1) Putnička agencija prodaje turistički paket-aranžman kao kombinaciju dvije ili više usluga po jedinstvenoj cijeni.
- (2) Izdvojeni obračun ili naplatu pojedinih usluga istog turističkog aranžmana ne oslobađa putničku agenciju od obaveza propisanih ovim zakonom.
- (3) U pogledu načina zaključivanja i sadržaja ugovora o realizaciji turističkih paket-aranžmana, prava i obaveze putničke agencije i korisnika turističke usluge, prava korisnika turističke usluge u slučaju nerealizovanog putovanja, otkaza putovanja od strane agencije i ostalih sličnih situacija koja ovaj zakon ne reguliše, primjenjuju se i odgovarajuće odredbe zakona koji reguliše oblast zaštite potrošača i obligacione odnose.

Član 28.

(Opći uslovi putovanja)

- (1) Za obavljanje poslova iz člana 20. ovog zakona koji se odnose na putovanje, putnička agencija je dužna da utvrdi opće uslove putovanja.
- (2) Općim uslovima putovanja bliže se uređuju prava i obaveze putničke agencije kao i prava i obaveze korisnika turističke usluge u skladu sa ovim zakonom.

(3) Opći uslovi putovanja sadrže:

- a) Pravo putničke agencije kao organizatora putovanja na naknadu učinjenih troškova ako je putnik odustao od ugovora zbog okolnosti koje nije mogao izbjeći ili otkloniti i koje bi da su postojale u vrijeme zaključenja ugovora predstavljale opravdan razlog da ne zaključi ugovor, pravo na naknadu učinjenih troškova kada je putnik obezbijedio odgovarajuću zamjenu ili je zamjenu našao sam organizator, kao i odgovornost organizatora putovanja kada izvršenje usluga povjeri trećim licima;
 - b) prava putnika za slučaj otkaza putovanja;
 - c) uslove za izmjenu ugovorene cijene putovanja;
 - d) informaciju o sadržaju jemstva (garanciji) za osiguranje od odgovornosti za pričinjenu štetu korisniku turističke usluge putovanja, odnosno informacije o osiguranim slučajevima i instrumentima obezbjeđenja, kao i načinu njihovog aktiviranja;
 - e) postupak, rokove i obaveze organizatora putovanja u vezi sa reklamacijom putnika zbog otkaza putovanja, neizvršenja ili nepotpunog izvršenja usluga obuhvaćenih programom putovanja.
- (4) Tekst općih uslova putovanja, program putovanja i potvrda o putovanju, mora da bude štampan slovima i brojevima koji su jednake veličine, ali ne manjim od standardne veličine slova (12 pt), a podaci iz stava (3) tačka d) ovog člana posebno uokvireni.
- (5) Na pitanja koja nisu posebno uređena ovim zakonom primenjuju se odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi, zakona kojim se uređuje zaštita potrošača i zakona kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Član 29.

(Program putovanja, prospekt ili katalog)

- (1) Za realizaciju pojedinačnog turističkog paketa aranžmana ili izleta, agencija je dužna da obezbijedi Program putovanja, prospekt ili katalog (u štampanoj ili elektronskoj formi), kojeg uručuje putniku prije zaključivanja ugovora o aranžmanu, a koji treba sadržavati:
- a) poslovno ime i sjedište, naziv i broj rješenja za rad organizatora turističkog putovanja;
 - b) broj licence za organizaciju turističkog putovanja;
 - c) mjesto, datum i vrijeme početka i završetka putovanja (odredište), opis plana putovanja (itinerar), opis odredišta putovanja i periode boravka sa datumima ako je boravak organizovan u dijelovima odnosno ukupan broj dana i noćenja u aranžmanu;
 - d) podatke o vrsti prevoza i svojstvima prevoznog sredstva koje se koristi;
 - e) podatke o smještajnom objektu (vrsta i naziv, lokacija i kategorija prema važećim propisima zemlje u kojoj se objekat nalazi i sadržaje koje objekat ima) odnosno podatke o opremljenosti smještajne jedinice (soba, apartman, studio), opremljenost i nivo komfora i usluga i ostale karakteristike;

- f) podatke o broju noćenja, vrsti i broju usluga i ukupnom broju dana turističkog putovanja;
 - g) broj, vrstu i način usluživanja obroka kao i karakteristike jela i ishrane;
 - h) ukupnu cijenu putovanja i usluge koje su obuhvaćene tom cijenom;
 - i) iznos takse i naknade koje se odnose na određene usluge, a koje nisu uključene u cijenu putovanja (pristajanje, ukrcavanje, takse u pristaništima i na aerodromima, boravišne takse i slično);
 - j) način i dinamiku plaćanja putovanja;
 - k) posebne obaveze putnika koje su uslov za realizaciju putovanja (zdravstvene, carinske i granične formalnosti, administrativne i vizne, kao i dokumenta i rokovi neophodni za pribavljanje viza);
 - l) minimalni broj putnika, ako je to uslov za realizaciju putovanja i krajnji rok za obavještanje putnika za slučaj otkazivanja.
- (2) Putnička agencija kao organizator putovanja dužana je da opće uslove putovanja i program putovanja uruči putniku neposredno ili elektronskim putem istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju. Putnik svojim potpisom ili elektronskim putem, potvrđuje prijem općih uslova putovanja, programa putovanja i potvrde o putovanju.
 - (3) Na izdavanje potvrde o putovanju primjenjuju se opće odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.
 - (4) Potvrda o putovanju mora da sadrži podatke o garanciji putovanja sa podacima potrebnim za njeno aktiviranje, kao i podatke o licu ovlaštenom za prijem reklamacija za vreme trajanja turističkog putovanja (ime i prezime, kontakt telefon, e-mail adresa i dr.).
 - (5) Organizator putovanja dužan je da za sve vrijeme trajanja turističkog putovanja omogući putniku jednostavan i pristupačan način obraćanja licu ovlaštenom za prijem reklamacija.
 - (6) Organizator putovanja može da prodaje turističko putovanje preko posrednika sa kojim ima zaključen ugovor o posredovanju.
 - (7) Na ostale obaveze agencije u vezi sa programom putovanja primjenjuju se odredbe zakona koji reguliše zaštitu potrošača.
 - (8) Putnička agencija koja pruža usluge aranžmana, izletničkog programa ili transfera putnika dužna je koristiti prijevozna sredstva kao i ugostiteljske usluge registriranih davaoca usluga u kojima su putnici i prtljaga osigurani.

Član 30.

(Obaveze putničke agencije kod pružanja usluga prevoza korisniku usluge)

- (1) Putnička agencija je obavezna da prevoz korisnika turističkih usluga obavlja sopstvenim prevoznim sredstvima ili prevoznim sredstvima u vlasništvu drugih prevoznika registrovanih za obavljanje djelatnosti prevoza putnika.
- (2) Kada putnička agencija obavlja prevoz korisnika turističke usluge prevoznim sredstvima u vlasništvu drugih prevoznika, obavezna je da sačini ugovor o međusobnim pravima i obavezama.

Član 31.

(Obaveze putničke agencije kod realizovanja poslovnog aranžmana)

- (1) Prilikom obavljanja poslova iz člana 20. stav (1) ovog zakona, putnička agencija je obavezna da:
 - a) zaključi ugovor o organizaciji putovanja (turistički paket–aranžman) sa korisnikom turističke usluge, ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano;
 - b) da se pridržava utvrđenih cijena i sadržaja usluga, te svih uslova navedenih u općim uslovima putovanja i programa putovanja;
 - c) vodi knjigu žalbi;
 - d) evidentira na propisan način ugovore zaključene sa trećim licima kojima je povjereno izvršenje usluga iz programa putovanja;
 - e) izda korisniku turističke usluge potvrdu o putovanju (vaučer);
 - f) na zahtjev korisnika usluga izjasni se o svojstvu u kojem nastupa i obimu ovlaštenja, ako zastupa druge putničke agencije;
 - g) uruči korisniku turističke usluge opće uslove putovanja i program putovanja u štampanoj formi ili elektronski;
 - h) ponudi korisniku turističke usluge osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja, povrede, smrti, oštećenja ili gubitka prtljaga, dobrovoljno zdravstveno osiguranje za vrijeme putovanja i boravka u inostranstvu, osiguranje od otkaza putovanja;
 - i) angažuje tokom putovanja najmanje jednog turističkog vodiča ili turističkog pratioca koji govori jezik grupe za koju se aranžman organizuje i to za grupu od deset do 50 korisnika turističke usluge, te najmanje jednog na svakih sljedećih 50 korisnika turističkih usluga, odnosno najmanje jednog turističkog vodiča ili turističkog pratioca na svaki dvospratni autobus (double decker);
 - j) koristi usluge ovlaštenog turističkog vodiča, turističkog pratioca i turističkog animatora koji ispunjava uslove iz ovog zakona;
 - k) kao poslovnu tajnu čuva podatke o korisniku turističke usluge, koje ne može dostavljati drugom licu bez izričitog odobrenja korisnika;
 - l) na propisan način evidentira ugovore o alotmanu, posredničke ugovore, kao i ostale uobičajene ugovore u agencijskom poslovanju;
 - m) poštuje propisane uslove iz ovog zakona u zavisnosti od vrste agencije.
- (2) Izuzetno od stava (1) tačka a) ovog člana, u slučaju organizacije grupnih putovanja kao što su učeničke i studentske ekskurzije, organizator turističkog putovanja je obavezan da zaključi ugovor o organizaciji ekskurzije sa vaspitno-obrazovnom, odnosno nastavnom ustanovom u čije ime se organizuje ekskurzija.
- (3) Ugovor iz stava (2) ovog člana sadrži sve elemente ugovora o organizaciji putovanja (turistički paket-aranžman), s tim da korisnici usluga grupnih putovanja (učenici i studenti), imaju ista prava i obaveze kao i korisnici turističkih usluga iz turističkog paket-aranžmana prema ovom zakonu, zakonu o zaštiti potrošača i zakonu o obligacionim odnosima.
- (4) Uz ugovor iz stava (2) ovog člana obavezno se prilaže ovjereni spisak korisnika usluga grupnog putovanja.

Član 32.

(Vrste putničkih agencija)

- (1) Prema vrsti poslova koje obavljaju putničke agencije mogu biti:

- a) putničke agencije organizatori turističkog putovanja (u daljem tekstu: organizator putovanja ili turoperator);
 - b) putničke agencije posrednici u prodaji turističkog putovanja (u daljem tekstu: posrednik ili subagent).
- (2) Poslovi iz stava (1) ovog člana mogu se obavljati i putem interneta.

Član 33. **(Organizator turističkog putovanja-turoperator)**

- (1) Organizator turističkog putovanja je pravno lice koje prodaje svoje turističke paket-aranžmane ili izlete posrednicima u organizaciji putovanja ili ih neposredno prodaje krajnjim korisnicima turističkih usluga, te prodaje ili nudi na prodaju turistički paket-aranžman ili izlet drugog organizatora turističkog putovanja, odnosno obavlja sve poslove iz člana 20. ovog zakona.
- (2) Poslove organizatora turističkog putovanja iz stava (1) ovog člana može da obavlja pravno lice koje ispunjava uslove za obavljanje turističke djelatnosti, koje ima obezbijeđeno jemstvo za organizaciju turističkog putovanja i koje ima zaposleno najmanje tri lica, od toga najmanje dva lica u punom radnom vremenu sa:
- a) VSS- VII stepen stručne spreme ili najmanje prvi ciklus Bolonjskog sistema obrazovanja;
 - b) znanjem najmanje jednog svjetskog jezika.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana organizator turističkog putovanja registrovan kao pravno lice organizuje i realizira svoje turističke paket-aranžmane ili izlete na području Federacije BiH, odnosno Bosne i Hercegovine, neposredno ih prodaje ili nudi na prodaju korisnicima turističkih usluga (rezidentima ili nerezidentima), odnosno obavlja poslove iz člana 20. ovog zakona koji se odnose isključivo na receptivni ili domaći turizam, može da obavlja te poslove ukoliko obezbijedi jemstvo za organizaciju turističkog putovanja i ima zaposleno najmanje jedno lice sa punim radnim vremenom sa završenim VSS- VII stepenom stručne spreme ili najmanje prvi ciklus Bolonjskog sistema obrazovanja.

Član 34. **(Jemstvo za obavljanje poslova organizatora turističkog putovanja)**

- (1) Organizator turističkog putovanja iz člana 33. ovog zakona dužan je da za organizaciju turističkih paket-aranžmana ili izleta osigura jemstvo u obliku bankarske garancije, garantnog pologa, odnosno police osiguravajućeg društva radi:
- a) naknade troškova u iznosu plaćene cijene putovanja ukoliko u slučaju insolventnosti agencije ili stečaja ne dođe do realizacije ugovorenih usluga,
 - b) naknade troškova koji su nastali zbog platne nemogućnosti ili stečaja agencije za povratak korisnika turističke usluge u mjesto polaska,

- c) naknade štete koja nastane korisniku turističke usluge neispunjenjem, djelimičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obaveza organizatora putovanja koje su određene općim uslovima putovanja i programom putovanja.
- (2) Jamstvo mora pokriti iznose naknada iz stava (1) ovog člana s tim da iznos jamstva ne smije biti manji od 10 % od ukupnog iznosa prodaje paket-aranžmana ostvarenog u prethodnoj poslovnoj godini odnosno ne smije biti manji od 10 % od planiranog godišnjeg iznosa prodaje paket-aranžmana u tekućoj poslovnoj godini ako je plan godišnje prodaje paket-aranžmana u tekućoj godini veći u odnosu na ostvarenu prodaju paket-aranžmana u prethodnoj godini odnosno ukoliko organizator putovanja nije ostvarivao promet od prodaje paket aranžmana u prethodnoj godini.
- (3) Ako je policica osiguranja ili bankarska garancija izdata sa rokom važenja kraćim od roka važenja Licence, organizator turističkog putovanja obavezan je ministarstvu koje je izdalo licencu dostaviti novu policu osiguranja ili bankarsku garanciju za naredni vremenski period, najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja postojeće police osiguranja ili bankarske garancije.
- (4) Organizator turističkog putovanja iz člana 33. ovog zakona dužan je da jamstvo za organizaciju putovanja posjeduje za sve vrijeme važenja licence sa rokom važenja utvrđenog od strane kantonalnog organa nadležnog za poslove turizma.
- (5) Korisnik jamstva iz stava (1) ovog člana je korisnik turističke usluge koji u skladu sa zakonom ima pravo na naknadu troškova ili štete, u slučaju:
- a) kada je platio cijenu putovanja i izmirio troškove nužnog smještaja, ishrane i povrataka sa putovanja u mjesto polaska u zemlji i inozemstvu,
- b) neispunjenja, djelimičnog ispunjenja ili neurednog ispunjenja obaveza organizatora turističkog putovanja koje su određene općim uslovima putovanja i programom putovanja.

Član 35.

(Obaveze organizatora turističkog putovanja u slučaju otkaza aranžmana)

- (1) U slučaju otkaza turističkog paket-aranžmana ili izleta od strane organizatora turističkog putovanja, isti je obavezan korisniku turističke usluge vratiti uplaćena sredstva za otkazano putovanje u skladu sa zakonom i općim uslovima putovanja.
- (2) U slučaju neizvršenja, djelimičnog ili nepotpunog izvršenja usluga obuhvaćenih programom putovanja, organizator turističkog putovanja dužan je da korisniku turističke usluge vrati razliku između ugovorene cijene putovanja i cijene putovanja snižene srazmjerno neizvršenju, djelimičnom ili nepotpunom izvršenju usluga.
- (3) Organizator turističkog putovanja dužan je da vrati sredstva iz st. (1) i (2) ovog člana, u roku koji je određen općim uslovima putovanja, odnosno programom putovanja koji ne može biti duži od 15 dana od dana otkazivanja putovanja, odnosno od dana podnošenja osnovanog prigovora korisnika turističke usluge.

Član 36.

(Oslobađanje od odgovornosti organizatora turističkog putovanja)

Organizator turističkog putovanja nije odgovoran korisniku turističke usluge za nastalu štetu iz člana 31. ovog zakona ako:

- a) se utvrđeni propusti u neispunjavanju ugovorenih usluga pripisuju u krivicu korisnika turističke usluge;
- b) su propusti nastali djelovanjem više sile ili nekim drugim događajem koje organizator turističkog putovanja nije mogao da predvidi ili otkloni i pored dužne pažnje, u koje slučajeve se ne ubraja prebukiranje.

Član 37.

(Licenca za organizaciju turističkog putovanja)

- (1) Putnička agencija za obavljanje djelatnosti organizacije putovanja pribavlja i licencu za organizaciju turističkog putovanja (u daljem tekstu: Licenca) od kantonalnog organa nadležnog za poslove turizma.
- (2) U postupku izdavanja Licence, kantonalni organ nadležan za poslove turizma utvrđuje da li je organizator turističkog putovanja registrovan za obavljanje predmetne djelatnosti, odnosno da li su ispunjeni minimalno-tehnički uslovi u pogledu poslovnih prostorija, uslove u pogledu zaposlenih, obezbjeđenje jemstva, sadržaja općih uslova putovanja i njihovu usklađenost sa zakonom, uslova u pogledu izricanja zaštitnih mjera protiv odgovornog lica organizatora turističkog putovanja, kao i drugih uslova za rad organizatora turističkog putovanja koji se tiču solventnosti i kvaliteta rada organizatora putovanja.

Član 38.

(Postupak izdavanja Licence)

- (1) Kantonalni organ nadležan za poslove turizma izdaje Licencu u formi rješenja najkasnije u roku od petnaest dana od dana podnošenja urednog i potpunog zahtjeva.
- (2) Licenca iz stava (1) ovog člana podliježe reviziji nakon isteka roka utvrđenog od strane kantonalnog organa nadležnog za poslove turizma od dana dostavljanja.
- (3) Kantonalni organ nadležan za poslove turizma, po službenoj dužnosti, vodi računa o isteku roka iz stava (2) ovog člana.
- (4) Licenca iz stava (1) ovog člana je konačna i protiv nje nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.
- (5) Podnosilac zahtjeva za izdavanje licence snosi troškove postupka i troškovi se plaćaju prilikom podnošenja zahtjeva. Troškovi izdavanja licence uplaćuju se u korist nadležnog kantonalnog organa.
- (6) Na sva pitanja koja se odnose na izdavanje licence koja ovim zakonom nisu posebno uređena, primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona koji uređuje upravni postupak.
- (7) Kantonalni organ nadležan za poslove turizma vodi evidenciju o izdatim Licencama i obavezno i bez odlaganja dostavlja kopiju izdatih licenci Ministarstvu.
- (8) Ministarstvo vodi Jedinostveni registar izdatih Licenci u Federaciji BiH.
- (9) Ministar posebnim aktom propisuje način vođenja Jedinostvenog registra izdatih Licenci u Federaciji BiH.

Član 39.

(Prestanak važenja Licence)

- (1) Licenca prestaje da važi:

- a) brisanjem iz Registra organizatora turističkog putovanja na osnovu zahtjeva nosioca licence,
 - b) podjelom organizatora turističkog putovanja kao nosioca licence, na dva ili više društava ili prestankom postojanja organizatora turističkog putovanja, u skladu sa zakonom koji reguliše privredna društva.
- (2) Rješenje o prestanku važenja Licence donosi kantonalni organ nadležan za poslove turizma.
- (3) Rješenje iz stava (1) ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se protiv takvog rješenja može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 40. (Oduzimanje licence)

- (1) Rješenje o oduzimanju Licence donosi se, ako se nakon izdavanja Licence ili u postupku revizije ili inspeksijskog nadzora utvrdi:
- a) da je organizator turističkog putovanja prestao da ispunjava uslove iz čl. 37. ovog zakona,
 - b) da organizator turističkog putovanja za vrijeme važenja Licence posluje bez važećeg jemstva iz člana 34. stav (2) ovog zakona;
 - c) da organizator turističkog putovanja za vrijeme važenja Licence organizuje izvođenje ekskurzija bez obezbjeđenja bankarske garancije iz člana 34. stav (3) ovog zakona;
 - d) da su usljed neizvršenja ili djelimičnog izvršenja općih uslova putovanja ili programa putovanja greškom organizatora putovanja, u skladu sa uzansama, nastupile teže posljedice po korisnika turističke usluge (ugrožavanje zdravlja, nije obezbijeđen smještaj ili povratak u zemlju, korisnici turističke usluge su zadržani na putovanju duže nego što je predviđeno programom putovanja i slično);
 - e) da organizator turističkog putovanja nudi ili prodaje programe putovanja bez ugovora o organizaciji putovanja iz člana 31. stava (1) tač. a) ili bez ugovora o organizaciji ekskurzije iz člana 31. stava (3) ovog zakona ili protivno ugovoru sa trećim licima kojima je povjerio izvršenje usluga iz tog programa putovanja (prevoz, broj ležajeva u određenom objektu);
 - f) da je organizator turističkog putovanja otkazao putovanje korisniku turističke usluge a u zakonskom roku nije izvršio vraćanje uplaćenih sredstava;
 - g) da je organizatoru turističkog putovanja u periodu važenja Licence dva puta u roku od godinu dana izrečena novčana kazna za prekršaj zbog neizvršavanja obaveza iz člana 37. ovog zakona;
 - h) da je Licenca organizatoru turističkog putovanja izdata na osnovu neistinitih podataka;
 - i) da organizator turističkog putovanja nije prodao nijedan spostveni turistički paket aranžman posrednicima u organizaciji putovanja (subagentima) ili krajnjim korisnicima turističkih usluga u toku jedne poslovne godine izuzev od posljedica više sile.
- (2) U slučaju oduzimanja licence, putnička agencija može realizovati samo prethodno ugovorena putovanja.

- (3) Organizator turističkog putovanja kome je oduzeta Licenca može da obavlja djelatnost posrednika, ako ispunjava propisane uslove za obavljanje te djelatnosti, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Organizator turističkog putovanja kome je oduzeta Licenca nema pravo podnijeti zahtjev kantonalnom organu nadležnom za poslove turizma za dobijanje Licence prije isteka roka od jedne godine od dana pravosnažnosti rješenja o oduzimanju Licence.
- (5) Rješenje o oduzimanju Licence donosi kantonalni organ nadležan za poslove turizma.
- (6) Rješenje iz stava (4) ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se protiv takvog rješenja može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 41. (Posrednik aranžmana/subagent)

- (1) Posrednik aranžmana/subagent (u daljem tekstu: posrednik) je agencija koja po pravilu prodaje ili nudi na prodaju turistički paket-aranžman ili izlet organizatora turističkog putovanja, odnosno obavlja poslove iz člana 20. stav (1) tačke c) do o) ovog zakona.
- (2) Poslove posrednika može da obavlja pravno lice ili fizičko lice upisano u odgovarajući registar kod nadležnog organa, koje ima zaposleno najmanje jedno lice u punom radnom vremenu.
- (3) Posrednik je dužan da za turističko putovanje u kojem posreduje u organizaciji obezbijediti jemstvo u obliku bankarske garancije, odnosno police osiguravajućeg društva radi naknade štete korisniku turističke usluge u skladu sa članom 34. stav (2)
- (4) Na posrednika se na odgovarajući način primjenjuju odredbe članova 21. i 24. ovog zakona.

Član 42. (Usluge koje pruža posrednik)

- (1) Kada posrednik nudi i prodaje turistička putovanja zaključuje posrednički ugovor o putovanju sa organizatorom putovanja.
- (2) Kada posrednik nudi na prodaju i prodaje aranžman organizatora turističkog putovanja, dužan je da u programu putovanja i u ugovoru zaključenim sa korisnikom turističke usluge naznači svojstvo u kome nastupa, navede poslovno ime i broj Licence ili rješenja organizatora turističkog putovanja, kao i da korisniku turističke usluge stavi na raspolaganje program i opće uslove organizatora turističkog putovanja u pisanoj formi.
- (3) Posrednik je dužan da nudi i prodaje turistička putovanja pod istim uslovima kao i organizator turističkog putovanja.
- (4) Posrednik je zajedno sa organizatorom turističkog putovanja solidarno odgovoran korisniku turističke usluge za izvršenje ugovora, kao i za štetu nastalu zbog neizvršenja ugovora.

Član 43.
(Turistička putovanja za sopstvene potrebe)

- (1) Sindikalne, ferijalne, studentske, vjerske i slične organizacije, ustanove socijalne i dječije zaštite, udruženja penzionera, kao i druga udruženja mogu radi ostvarivanja svojih ciljeva i zadataka propisanih statutom, organizovati putovanje sa pružanjem usluga ili bez pružanja usluga smještaja samo za svoje članove, odnosno za zaposlena lica koje nije u svrhu sticanja dobiti.
- (2) Subjekti iz stava (1) ovog člana mogu da koriste isključivo usluge prevoznika i da koriste samo ona prevozna sredstva u kojima su korisnici turističke usluge i prtljag osigurani.
- (3) Putovanje iz stava (1) ovog člana ne može se javno oglašavati i reklamirati, osim davanja direktnih obavještenja članovima subjekata iz stava (1) ovog člana.
- (4) Subjekti iz stava (1) ovog člana dužni su da najkasnije tri radna dana prije putovanja prijave svako putovanje nadležnom tržišnom inspektoratu.

POGLAVLJE V. TURISTIČKI VODIČ, TURISTIČKI ZASTUPNIK, TURISTIČKI PRATILAC I TURISTIČKI ANIMATOR

Član 44.
(Definicija i usluge turističkog vodiča i turističkog zastupnika)

- (1) Turistički vodič je lice koje turistima pokazuje i stručno objašnjava prirodne ljepote i rijetkosti, kulturno istorijske spomenike, umjetnička djela, etnografske i druge znamenitosti, istorijske događaje i legende o tim događajima i licima, društveno političke tokove i događanja, te ekonomska dostignuća mjesta i područja.
- (2) Ne smatra se turističkim vodičem stručni radnik koji obavlja poslove vodiča na svom radnom mjestu kod pravnog ili fizičkog lica unutar poslovnog prostora u kojem radi (muzej, galerija, nacionalni park i sl.), stručni radnik putničke agencije koji prati grupu turista iz mjesta u mjesto, vodič u planinama i jamama, u lovu i ribolovu, kao i voditelj i pratitelj ekskurzije i izleta.
- (3) Turistički zastupnik je pravno ili fizičko lice koje zastupa domaćeg ili stranog organizatora putovanja ili posrednika u odredištima putovanja. Organizator je dužan pisano obavijestiti davatelja usluga o turističkom zastupniku, njegovim ovlaštenjima i svim eventualnim promjenama.
- (4) Usluge i ovlaštenja turističkog zastupnika su sljedeća:
 - a) štiti interese i prava putnika i organizatora putovanja kod davatelja usluga,
 - b) pruža obavještenja i uputstva putnicima kod izvršavanja programa putovanja i dodatnih usluga,
 - c) naručuje dodatne usluge u ime organizatora putovanja prema dobivenim ovlaštenjima,
 - d) posreduje u pribavljanju dodatnih usluga za putnike (izlet, kulturne i sportske priredbe i sl.),
 - e) obavlja i druge poslove potrebne za zaštitu interesa putnika i organizatora putovanja.

Član 45.
(Način pružanja usluga turističkog vodiča)

- (1) Turistički vodič mora da posjeduje uvjerenje o položenom stručnom ispitu izdato od strane Ministarstva i iskaznicu turističkog vodiča izdatu od strane kantonalnog organa nadležnog za poslove turizma.
- (2) Turistički vodič može da pruža usluge samostalno ili kao zaposlenik putničke agencije privrednog društva ili drugog pravnog lica koje obavlja turističku djelatnost kao pretežnu.
- (3) Turistički vodič koji pruža usluge samostalno kao osnovno, dopunsko ili dodatno zanimanje, mora imati odobrenje za rad izdato od strane nadležnog organa u skladu sa propisima koji regulišu obavljanje obrtničke djelatnosti.
- (4) Putničke agencije, privredna društva ili druga pravna lica koja obavljaju turističku djelatnost, usluge turističkog vodiča mogu pružati putem svojih zaposlenika koji ispunjavaju uslove iz stave (1) ovog člana ili za pružanje usluga turističkog vodiča angažovati lica iz stava (3) ovog člana.
- (5) Za pružanje usluga turistički vodič ne mora posjedovati poslovni prostor. Turistički vodič dužan je poslove vodiča obavljati savjesno i stručno u skladu sa odredbama ovog zakona, poslovnim običajima u turizmu, statutom i aktima udruženja turističkih vodiča čiji je član.

Član 46.
(Uslovi za pružanje usluga turističkog vodiča)

- (1) Odobrenje za pružanje usluga turističkog vodiča iz člana 45. ovog Zakona izdaje nadležni organ i to licu koje ispunjava sljedeće uslove:
 - a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
 - b) da ima poslovnu sposobnost,
 - c) da ima najmanje srednju stručnu spremu,
 - d) da ima položen stručni ispit za turističkog vodiča,
 - e) da zna najmanje jedan svjetski jezik na kojem će pružati usluge turističkog vodiča,
 - f) da mu pravosnažnom presudom ili rješenjem o prekršaju nije izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja poslova turističkog vodiča, dok ta mjera traje i
 - g) da udovoljava propisanim zdravstvenim uslovima.
- (2) Strani državljanin može pružati usluge turističkog vodiča pod uslovom da ima radnu dozvolu, da ispunjava uslove iz stava (2) tač. b) do g) ovog člana.
- (3) Turistički vodič koji je upisan u registar kod nadležnog organa prema mjestu svog prebivališta, može pružati usluge na teritoriji Federacije BiH ukoliko posjeduje uvjerenje o položenom stručnom ispitu za kanton na čijem području pruža usluge i iskaznicu turističkog vodiča izdatu od strane kantonalnog organa nadležnog za poslove turizma.
- (4) Pravosnažno rješenje o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča upisuje se u Upisnik turističkih vodiča koji vodi nadležni organ.
- (5) Oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika iz stava (4) ovog člana propisuje Ministar.

Član 47.
(Stručni ispit za turističkog vodiča)

- (1) Ministar će Pravilnikom propisati program i način polaganja stručnog ispita za turističkog vodiča.
- (2) Registar turističkih vodiča vodi Turistička zajednica Federacije BiH.

Član 48.
(Povjeravanje poslova turističkog vodiča)

Putnička agencija i drugi korisnici usluga turističkog vodiča mogu povjeriti pružanje usluga turističkog vodiča isključivo licima koja ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom i koja imaju položen stručni ispit za područje jednog ili više kantona na čijem području se usluga pruža.

Član 49.
(Počasni turistički vodič)

- (1) Istaknutim naučnicima, stručnjacima i osobama sa posebnim iskustvima iz određenih oblasti može se priznati svojstvo počasnog turističkog vodiča iz područja uže specijalnosti.
- (2) Počasni turistički vodič može obavljati poslove vodiča samo povremeno.
- (3) Svojstvo počasnog turističkog vodiča utvrđuje Ministar.

Član 50.
(Iskaznica turističkog vodiča)

- (1) Pri obavljanju poslova, turistički vodič mora imati iskaznicu turističkog vodiča, kojom se utvrđuje njegovo svojstvo.
- (2) Iskaznicu turističkog vodiča, turistički vodič pri obavljanju poslova mora nositi na vidljivom mjestu.
- (3) Ministar će propisati obrazac i izgled iskaznice turističkog vodiča, kao i način njenog izdavanja i upotrebe.

Član 51.
(Odobrenje za pružanje usluga turističkog vodiča)

- (1) Rješenje o odobrenju iz člana 45. stav (2) ovog zakona mora sadržavati:
 - a) ime i prezime turističkog vodiča, mjesto prebivališta, kanton na kojem će obavljati poslove,
 - b) stručnu spremu i datum kada je položio ispit za turističkog vodiča,
 - c) jezike na kojima će pružati usluge turističkog vodiča,
 - d) turistički vodič može pružati usluge u jednom periodu tokom godine (sezonski) ili tokom cijele godine.
- (2) Stručna sprema unosi se u odobrenje u skladu sa podacima iz uvjerenja o položenom stručnom ispitu za turističkog vodiča.

Član 52.
(Prestanak važenja odobrenja za pružanje usluga turističkog vodiča)

- (1) Odobrenje za pružanje usluga turističkog vodiča prestaje važiti u sljedećim slučajevima:
 - a) odjavom, danom navedenim u odjavi ili danom podnošenja odjave nadležnom organu, s tim što se pružanje usluga ne može odjaviti unatrag,
 - b) ako prestane ispunjavati jedan od propisanih uslova iz člana 46. ovog zakona,
 - c) ako je nadležni organ naknadno utvrdio da je ranije izdano odobrenje zasnovano na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokumentima.
- (2) O prestanku važenja odobrenja iz stava 1. ovog člana nadležni organ donosi rješenje.
- (3) Prestankom Ugovora o radu, ugovora o djelu ili drugog ugovora o izvršenju posla turističkog vodiča u skladu sa odredbama člana 45. stav (4) ovog zakona.

Član 53.
(Turistički pratilac)

Turistički pratilac je lice koje angažuje putnička agencija, a koje obavlja operativno-tehničke poslove u vođenju i praćenju turističke grupe, te daje turistima osnovna saopštenja o svrsi putovanja.

Član 54.
(Uslovi za sticanje zvanja turističkog pratioca)

- (1) Za sticanje zvanja turističkog pratioca potrebno je da fizičko lice ispuni uslove iz člana 46. stav (1) tačke a), b), c) i e) ovog zakona kao i da posjeduje potrebna stručna znanja.
- (2) Uslove iz stava (1) ovog člana utvrđuje odgovorno lice putničke agencije.

Član 55.
(Turistički animator)

- (1) Turistički animator je lice koje planira i ostvaruje programe provođenja slobodnog vremena turista koji se odnose na sportsko-rekreativne, zabavne i kulturne sadržaje.
- (2) Uslove za obavljanje poslova turističkog animatora utvrđuje odgovorno lice putničke agencije.

POGLAVLJE VI. USLUGE U TURIZMU

Član 56.
(Turističke usluge)

- (1) Turističke usluge u smislu ovog zakona su: turističke usluge u zdravstvenom, kongresnom, vjerskom, omladinskom, ruralnom, lovnom, ribolovnom, avanturističkom, zimskom turizmu, turističke usluge na vodama, te ostale

turističke usluge, kao i turističke usluge koje se mogu pružati u ostalim oblicima turizma.

- (2) Turističke usluge iz stava (1) ovog člana mogu pružati pravna lica koja ispunjavaju uslove za obavljanje turističke djelatnosti iz člana 24. ovog zakona i fizička lica upisana u registar kod nadležnog organa u skladu s propisima kojim se reguliše obavljanje obrtničke djelatnosti, kao i lica upisana u druge registre u skladu sa ovim ili posebnim zakonom,
- (3) Turističke usluge u zdravstvenom i banjском turizmu pružaju se u skladu s propisima iz oblasti zdravstva.
- (4) Usluge u kongresnom turizmu u smislu ovog zakona predstavljaju skup turističkih usluga u vezi sa organizovanjem naučnih, političkih, stručnih, kulturnih i drugih skupova, prihvata i smještaj učesnika, priređivanje kulturno-zabavnih i drugih manifestacija u vezi sa organizacijom slobodnog vremena učesnika, kao i priređivanje pratećih priredbi (izložbe, prezentacije proizvoda, prodaja proizvoda i slično).
- (5) Usluge u omladinskom turizmu, u smislu ovog zakona, predstavljaju organiziranje i provođenje boravka turista u hostelima ili drugim objektima koji su predviđeni za omladinu, kao što su studentski i omladinski domovi, kampovi, kao i organiziranje kulturno-zabavnih, muzičkih, edukativnih i drugih programa i sadržaja koji su u vezi sa boravkom omladine.

Član 57. (Turističke usluge u ruralnom turizmu)

- (1) Ruralni turizam, u smislu ovog zakona je boravak i smještaj turista u domaćinstvu, koje je organizirano kao turističko-seoska privreda (seosko domaćinstvo) radi odmora i rekreacije.
- (2) Turističke usluge u ruralnom turizmu naročito su: iznajmljivanje konja za jahanje, organiziranje izleta, škola jahanja, lov i ribolov, organiziranje branja plodova i gljiva, berba voća i povrća, ubiranje ljetine, i slične aktivnosti u seoskom domaćinstvu.
- (3) Turističke usluge iz stava (1) ovog člana može pružati vlasnik seoskog domaćinstva sa članovima svoje porodice ukoliko ispuni uslove propisane ovim zakonom, propisima iz oblasti ugostiteljstva i drugim propisima.
- (4) Ministar će pravilnikom propisati usluge u ruralnom turizmu

Član 58. (Turističke usluge u lovno-ribolovnom turizmu)

- (1) Pod turističkim uslugama u lovno-ribolovnom turizmu podrazumijevaju se usluge: prihvata i smještaja lovaca-ribolovaca turista u odgovarajuće objekte, organiziranje lova i ribolova i pružanje drugih usluga za potrebe lovno-ribolovnog turizma, kao što su usluge prevoza do lovišta i po lovištu, obuka i iznajmljivanje lovačkih pasa, iznajmljivanje lovačke opreme i slično.
- (2) Turističke usluge u lovno-ribolovnom turizmu mogu pružati pravna i fizička lica u lovištima u skladu sa propisima iz oblasti lova i ribolova.
- (3) Subjekti iz stava (2) ovog člana dužni su da turistima pružaju usluge u skladu sa odredbama ovog zakona i u skladu sa propisima iz oblasti lova i ribolova.

- (4) Usluge smještaja u objektima lovno-ribolovnog turizma pružaju se u skladu zakonom koji reguliše oblast ugostiteljstva.
- (5) Ministar će pravilnikom propisati usluge u lovno-ribolovnom turizmu.

Član 59. **(Turističke usluge na vodama)**

- (1) Pod turističkim uslugama na vodama podrazumijevaju se usluge na rijekama, jezerima, moru i ostalim vodama, kao što su:
 - a) iznajmljivanja plovnih objekata za odmor i rekreaciju i turistička krstarenja,
 - b) iznajmljivanja prostora uz uređenu i djelimično ili potpuno zaštićenu obalu za smještaj plovnih objekata i turista koji borave u njima,
 - c) prihvata, čuvanje, održavanje i snabdijevanje plovnih objekata,
 - d) uređenje i pripremanje plovnih objekata,
 - e) škola plovidbe i ronjenja, obuka za vožnju skutera za vodu, obuka za skipere i organizovanje sportskih nautičkih aktivnosti,
 - f) obezbjeđivanje službe spasavanja i pružanja hitne medicinske pomoći.
- (2) Turističke usluge u turizmu na vodama mogu da pružaju pravna i fizička lica koja od nadležnog organa pribave rješenje o obavljanju djelatnosti u skladu sa ovim zakonom i propisima koji regulišu oblast unutrašnje plovidbe.
- (3) Ostale turističke usluge na vodama u smislu ovog zakona su:
 - a) usluge na kupalištima
 - b) iznajmljivanje sandolina, čamaca, kajaka i njihov smještaj i čuvanje,
 - c) iznajmljivanje jedrilica, dasaka za jedrenje, bicikla na vodi, skutera i sl.,
 - d) iznajmljivanje pribora i opreme za kupanje i skijanje na vodi,
 - e) iznajmljivanje suncobrana, ležaljki i dr.,
 - f) iznajmljivanje ribolovne, ronilačke opreme i sl.
- (4) Ostale turističke usluge u turizmu na vodama mogu da pružaju pravna i fizička lica koja od nadležnog organa pribave rješenje u skladu sa ovim zakonom.
- (5) Nadležni organ u rješenju određuje mjesto i vrijeme pružanja usluga iz stava (1) ovog člana.
- (6) Ministar će pravilnikom propisati usluge na vodama.

Član 60. **(Turističke usluge u nautičkom turizmu)**

- (1) Nautički turizam je plovidba i boravak turista-nautičara na plovnim objektima (jahta, brodica i sl.), kao i boravak u lukama nautičkog turizma, radi odmora i rekreacije.
- (2) Turističke usluge u nautičkom turizmu su:
 - a) iznajmljivanje prostora uz uređenu i djelomično ili potpuno zaštićenu obalu (u daljem tekstu: vez) za smještaj plovila i nautičara koji borave na njima,
 - b) iznajmljivanje plovnih objekata za odmor i rekreaciju,
 - c) prihvata, čuvanje i održavanje plovila na vezu, u moru i jezerima i suhom vezu,

- d) usluge snabdijevanja nautičara (vodom, gorivom u posebnim pumpama, namirnicama, rezervnim dijelovima, opremom i sl.),
 - e) škole jedrenja, obuke za skipere i voditelje brodica,
 - f) uređenje i pripremanje plovila,
 - g) druge usluge za potrebe nautičkog turizma,
 - h) davanje različitih informacija (vremenska prognoza, nautički vodič i sl.),
 - i) obezbjeđenje službe spašavanja i pružanje hitne medicinske pomoći,
 - j) usluge skipera.
- (3) Usluge u nautičkom turizmu mogu pružati pravna i fizička lica koja ispunjavaju uslove u skladu sa ovim zakonom, na osnovu odobrenja izdatih od nadležnih organa.
- (4) Nadležni organ u rješenju određuje mjesto i vrijeme pružanja usluga iz stava (1) ovog člana.
- (5) Usluge iz ovog člana obavljaju se u skladu sa propisima iz oblasti plovnog prometa.
- (6) Ministar će pravilnikom propisati usluge u nautičkom turizmu.

Član 61. **(Usluge u zimskom turizmu)**

- (1) Uslugama u zimskom turizmu, u smislu ovog zakona, smatra se davanje na korištenje prostora, uređaja i opreme za rekreativno i sportsko skijanje, skijašku obuku i druge rekreativne i sportske aktivnosti na snijegu, te iznajmljivanje skijaške opreme, opreme za vožnju borda, motornih sanki, posebnih vozila koja se kreću po snijegu, usluge korištenja ski i bebi liftova, žičara i slično.
- (2) Usluge iz stava (1) ovog člana mogu se pružati na skijaškom terenu koji, u ovisnosti od vrste aktivnosti iz stava (1) ovog člana, mora biti uređen, opremljen i održavan tako da je siguran za korisnike i za koji je utvrđeno da ispunjava potrebne uslove.
- (3) Korisnici skijaškog terena dužni su da se pridržavaju propisa o redu na skijaškom terenu.
- (4) Usluge u zimskom turizmu se pružaju u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima kojim se uređuju pitanja koja se odnose na skijališta i kosi transport.
- (5) Ministar će pravilnikom propisati usluge u zimskom turizmu.

Član 62. **(Turističke usluge u avanturističkom turizmu)**

- (1) Turističke usluge u avanturističkom turizmu su:
- a) turističke usluge na divljim vodama, kao što su: rafting, kajak, kanu, splavarenje, kanjoning, kao i ostale slične aktivnosti,
 - b) ostale turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti, kao što su: usluge sportskog penjanja, paraglajding, speleološko istraživanje, ronjenje, speleo-ronjenje, biciklizam, brdski biciklizam, alpinizam, gorskoplaninsko vođenje, skakanje užetom, skakanje padobranom, hajking (hiking), trekking (trekking), hidroskid (hydrospeed), kao i ostale slične aktivnosti.

- (2) Pravna i fizička lica mogu pružati usluge iz stava (1) ovog člana pod uslovima propisanim ovim zakonom i posebnim propisima, a turističke usluge na divljim vodama i u skladu sa propisima koji regulišu oblast unutrašnje plovidbe.
- (3) Davalac usluga iz stava (2) ovog člana može obavljati djelatnost pod uslovom da nadležnog organa pribavi rješenje u skladu sa članom 56. stava (2).
- (4) Ministar će pravilnikom propisati usluge u avanturističkom turizmu.

Član 63. (Obaveze pružaoca usluga)

Pružalac turističkih usluga iz člana 56. stav (2) ovog zakona obavezan je da:

- a) za pružanje turističkih usluga obezbijedi odgovarajuću opremu i održava je u skladu sa posebnim standardima i propisima,
- b) prije nego što počne sa pružanjem usluga, posebnom informacijom u pisanom obliku, te usmenim putem upozna korisnika turističkih usluga sa vrstama rizika prilikom provođenja ovih turističkih usluga,
- c) osigura korisnike turističkih usluga od posljedica nesretnog slučaja i upozna ih sa svim osiguranim slučajevima iz police osiguranja.

Član 64. (Odobrenje nadležnog organa za pružanje turističkih usluga)

- (1) Za pružanje usluga iz člana 56. stav (2) ovog Zakona, ukoliko ih ima namjeru pružati fizičko lice, obavezno je pribaviti odobrenje nadležnog organa.
- (2) Odobrenje iz stava (1) ovog člana može pribaviti lice koje ispunjava slijedeće uslove:
 - a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
 - b) da je starije od 18 godina,
 - c) da raspolaže sredstvima za pružanje usluga i dokazom o vrijednosti sredstava,
 - d) da je pribavilo važeću policu osiguranja iz koje se pokriva šteta korisniku usluge u slučaju nesreće,
 - e) da ima poslovnu sposobnost,
 - f) da udovoljava propisanim zdravstvenim uslovima.

Član 65. (Rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga)

Rješenje o odobrenju za pružanje usluga licu iz člana 64. stav (1) ovog zakona obavezno sadrži:

- a) ime i prezime lica ,
- b) jedinstveni identifikacioni broj za pravno lice,
- c) vrstu usluge i kapacitet koje će lice pružati,
- d) mjesto gdje se usluga pruža,
- e) naznaku da li se usluga pruža tokom cijele godine ili samo sezonski.

Član 66. (Upisnik odobrenja za pružanje turističkih usluga)

- (1) Rješenje o odobrenju za pružanje usluga iz člana 64. ovog zakona upisuje se u Upisnik odobrenja za pružanje usluga fizičkih lica koji vodi nadležni organ.

(2) Oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika iz stava (1) ovog člana propisuje Ministar.

Član 67.
(Važenje Rješenja o odobrenju)

(1) Rješenje o odobrenju iz člana 65. prestaje važiti:

- a) odjavom, danom navedenim u odjavi ili danom podnošenja odjave nadležnom organu, s tim što se prestanak pružanja usluga ne može odjaviti unatrag,
- b) ako lice ne otpočne pružati usluge u roku od šest mjeseci od dana pribavljenog odobrenja,
- c) ako je inspekcijskim nadzorom utvrđeno da nisu ispunjeni uslovi određeni ovim zakonom i drugim propisima, a utvrđeni nedostaci nisu otklonjeni u zadanom roku,
- d) ako nadležni organ naknadno utvrdi da je ranije rješenje o odobrenju zasnovno na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokazima.

(2) O prestanku važenja rješenja o odobrenju iz stava (1) ovog člana, nadležni organ donosi rješenje.

Član 68.
(Dostava Rješenja)

Nadležni organ dužan je sva rješenja u vezi s obavljanjem turističke djelatnosti dostaviti nadležnoj organizacijskoj jedinici Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine i nadležnoj turističko-ugostiteljskoj inspekciji.

POGLAVLJE VII. PROMOCIJA I UNAPREĐENJE TURIZMA

Član 69.
(Promocija i unapređenje turizma)

(1) Poslovi na promociji i unapređivanju turizma su poslovi informisanja i propagandne djelatnosti u turizmu, formiranje i razvoj informacionog sistema u turizmu Federacije BiH i ostvarivanje regionalne i međunarodne saradnje u oblasti turizma.

(2) Za obavljanje poslova iz stava (1) ovog člana osnivaju se turističke zajednice s ciljem:

- a) promocije turističkog proizvoda Federacije BiH,
- b) podsticanja i unapređivanja razvoja postojećeg turističkog proizvoda,
- c) podsticanja i unapređivanja razvoja novog turističkog proizvoda,
- d) unapređivanja i razvijanja svijesti o značaju turizma, privrednim, društvenim, kulturnim i multiplikativnim efektima turizma na cjelokupni privredni sistem i
- e) unapređenje općih uslova boravka turista i pružanja informacija turistima.

Član 70.
(Osnivanje turističkih zajednica)

(1) Za područje Federacije BiH osniva se Turistička zajednica Federacije BiH.

(2) Kantoni i jedinice lokalne samouprave u skladu sa potrebama i planovima u oblasti turizma mogu osnovati turističke zajednice.

Član 71.
(Vrste turističkih zajednica)

Turističke zajednice mogu biti:

- a) Turistička zajednica Federacije BiH;
- b) Turističke zajednice kantona;
- c) Turističke zajednice gradova;
- d) Turističke zajednice općina.

Član 72.
(Pravni status turističkih zajednica)

- (1) Turističke zajednice imaju svojstvo pravnog lica i upisuju se u sudski registar.
- (2) Rad turističkih zajednica je javan, što se ostvaruje na način propisan statutom turističke zajednice.
- (3) U pogledu prava, obaveza i odgovornosti zaposlenih u turističkim zajednicama primjenjuju se propisi koji regulišu oblast radnih odnosa.

Član 73.
(Djelatnost turističkih zajednica)

- (1) Djelatnost turističkih zajednica prvenstveno podrazumijeva ostvarivanje javnog interesa u oblasti turizma.
- (2) Turističke zajednice ne smiju obavljati privredne djelatnosti čiji je osnovni cilj ostvarivanje neposredne dobiti.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana turističke zajednice mogu da:
 - a) upravljaju turističkom infrastrukturom jedinice lokalne samouprave, turističkog prostora ili turističkog mjesta, koja im je data na upravljanje odlukom osnivača,
 - b) upravljaju prirodnim dobrima i resursima koji su im dati na upravljanje odlukom osnivača u skladu sa posebnim propisima (izletišta, lovišta, parkovi, plaže, jezera, rijeke, prirodno i kulturno-historijsko nasljeđe),
 - c) organizuju manifestacije i priredbe,
 - d) objavljuju turističke komercijalne oglase u oglasnim medijima koji su im dati na upravljanje odlukom osnivača,
 - e) prodaju suvenire, turističke karte i brošure, osim sopstvenog promotivnog materijala,
 - f) obavljaju i druge poslove od javnog interesa koji su u funkciji razvoja turizma i koji nisu u suprotnosti sa ovim zakonom i drugim propisima.

Član 74.
(Prihodi turističkih zajednica)

- (1) Prihodi turističkih zajednica su:
 - a) prihodi iz budžeta Federacije BiH, kantona, jedinica lokalne samouprave,
 - b) prihodi ostvareni od boravišne takse,
 - c) prihodi od obavljanja djelatnosti iz člana 69. stav (2) ovog zakona,
 - d) kreditna zaduženja uz prethodnu saglasnost osnivača,
 - e) donacije,

f) prihodi iz drugih izvora.

(2) Prihodi iz stava (1) tačka b) regulišu se Zakonom o boravišnoj taksi Federacije BiH.

Član 75. (Turistička zajednica Federacije BiH)

- (1) Federacija BiH osniva Turističku zajednicu Federacije BiH radi stvaranja i promicanja identiteta i ugleda turizma Federacije BiH, planiranja i provedbe zajedničke strategije i koncepcije promocije turizma, predlaganja i izvedbe promotivnih aktivnosti u Federaciji BiH i inostranstvu od zajedničkog interesa za sve subjekte u turizmu, te podizanja nivoa kvalitete cjelokupne turističke ponude.
- (2) Odluku o osnivanju Turističke zajednice Federacije BiH, donosi Vlada Federacije BiH na prijedlog Ministarstva.
- (3) Sjedište Turističke zajednice Federacije BiH je u Sarajevu.

Član 76. (Poslovi Turističke zajednice Federacije BiH)

- (1) Turistička zajednica Federacije BiH obavlja sljedeće poslove:
 - a) objedinjava sveukupnu turističku ponudu Federacije,
 - b) ustrojava i provodi operativno istraživanje tržišta za potrebe promocije turizma Federacije BiH,
 - c) izrađuje Programe rada i planove promocije turističkog proizvoda vodeći računa o posebnostima svakog turističkog područja, a u skladu sa Strategijom razvoja turizma Federacije BiH, Planom promocije turizma Federacije BiH i Programom razvoja turističkog proizvoda.
 - d) utvrđuje Finasijski plan za svaku poslovnu godinu,
 - e) ustrojava, provodi i nadzire sve radnje promocije turističkog proizvoda Federacije BiH u skladu sa utvrđenim smjernicama, godišnjem programu rada i finansijskom planu,
 - f) analizira i ocjenjuje svrsishodnost i djelotvornost preduzetih promotivnih radnji te u skladu sa postignutim učincima i nalazima stalnih tržišnih ispitivanja i poruka, predlaže i preduzima odgovarajuće mjere i radnje,
 - g) uspostavlja i uređuje turistički informacijski sistem u skladu sa informacijskim sistemom Federacije BiH i evropskim standardima,
 - h) obavlja opću i turističku informativnu djelatnost, prikuplja i sređuje sve vrste turističkih informacija i stavlja ih na raspolaganje javnosti,
 - i) saraduje s nacionalnim turističkim organizacijama drugih zemalja, specijaliziranim međunarodnim regionalnim turističkim organizacijama, te preduzima mjere uključivanja u različite multinacionalne i regionalne promotivne turističke projekte i programe,
 - j) usklađuje interese, pruža podršku i koordinira načine izvršenja svih planskih i programskih zadataka turističkih zajednica svih nivoa,
 - k) preduzima mjere i aktivnosti za razvoj i promociju turizma u turistički nerazvijenim dijelovima Federacije BiH,
 - l) obavlja i druge poslove kojima se osigurava uspješno djelovanje sistema turističkih zajednica i provođenje svih postavljenih planova, programa i zadataka,

- m) koordinira aktivnosti sa ostalim turističkim zajednicama na postavljanju turističke signalizacije,
 - n) koristi prihode iz člana 74. ovog zakona u skladu sa njihovom namjenom, programom i finansijskim planom usvojenim od osnivača, u skladu sa ovim zakonom, zakonom koji reguliše naplatu boravišne takse, kao i u skladu sa drugim propisima,
 - o) podnosi finansijski izvještaj o poslovanju za prethodnu godinu Vladi Federacije BiH putem Ministarstva najkasnije sa istekom krajnjeg roka za usvajanje finansijskog izvještaja o poslovanju javnih ustanova, u skladu sa posebnim propisima.
- (2) Finansijski izvještaj obavezno sadrži i podatke o izvršenju programa rada po pojedinačno utvrđenim zadacima, utrošena finansijska sredstva za njihovu realizaciju, podatke o utrošenim sredstvima za rad turističkih zajednica, posebno podatke o stečenim prihodima, način i svrhu trošenja sredstava javnih prihoda, te ostvarenje ukupnih prihoda i ukupni finansijski rezultat poslovanja.
 - (3) Turistička zajednica Federacije BiH obavlja i druge aktivnosti kojima se obezbeđuje uspješno provođenje promocije turizma, kao i ostale aktivnosti od javnog interesa u oblasti turizma po nalogima i uputama Ministarstva.
 - (4) Turistička zajednica Federacije BiH, prilikom izrade Plana promocije turizma Federacije BiH, a prije njegovog upućivanja Ministarstvu, obavlja konsultacije sa turističkim zajednicama nižih nivoa vlasti u Federaciji BiH.

Član 77.

(Organi Turističke zajednice Federacije BiH)

- (1) Organi Turističke zajednice Federacije BiH su: nadzorni odbor i direktor.
- (2) Članove nadzornog odbora i direktora Turističke zajednice Federacije BiH imenuje i razrješava Vlada na prijedlog Ministra.
- (3) Organi Turističke zajednice Federacije BiH imenuju se na period od četiri godine sa mogućnošću jednog reizbora.

Član 78.

(Statut Turističke zajednice Federacije BiH)

- (1) Osnovni akt Turističke zajednice Federacije BiH je statut.
- (2) Statut Turističke zajednice Federacije BiH sadrži odredbe kojima se bliže uređuje naziv i sjedište turističke zajednice, djelokrug rada i unutrašnja organizacija turističke zajednice, nadležnost organa upravljanja i drugih organa, način odlučivanja i glasanja, zastupanje i predstavljanje, prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih, način organizovanja poslova, imovina turističke zajednice, način i postupak izmjena statuta i drugih općih akata, način ostvarivanja javnosti rada, odnos prema osnivaču i druga pitanja od značaja za poslovanje turističke zajednice.
- (3) Statutom se uređuju pitanja vezana za osnivanje organizacionih dijelova kao što su predstavništva, turističko-informativni centri, filijale, njihova organizacija, prava i dužnosti, te način njihovog poslovanja i finansiranja.
- (4) Statut usvaja nadzorni odbor po prethodno dobivenoj saglasnosti osnivača.

Član 79.
(Nadzorni odbor Turističke zajednice Federacije BiH)

- (1) Nadzorni odbor ima tri člana.
- (2) U Nadzorni odbor obavezno se imenuje jedan predstavnik Ministarstva a ostali članovi imenuju se iz reda naučnih i stručnih lica iz oblasti turizma, uz poštivanje obaveze da se u pravilu osigura ravnopravna zastupljenost oba spola.
- (3) Nadzorni odbor:
 - a) donosi statut Turističke zajednice Federacije BiH;
 - b) donosi poslovnik o svom radu;
 - c) donosi godišnji program rada sa finansijskim planom;
 - d) usvaja godišnji izvještaj o poslovanju i završni račun;
 - e) donosi odluku o osnivanju predstavništva u inostranstvu i informativnih centara u zemlji;
 - f) donosi pravilnik o radu;
 - g) odlučuje o korištenju sredstava u skladu sa zakonom i Statutom,
 - h) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom.
- (4) Akta iz stava 3. tač. a), c), d) i e) ovog člana donose se uz saglasnost Ministarstva.

Član 80.
(Direktor Turističke zajednice Federacije BiH)

- (1) Direktor predstavlja i zastupa Turističku zajednicu Federacije BiH, organizuje i rukovodi radom Turističke zajednice Federacije BiH, donosi pravilnik o organizaciji i sistematizaciji poslova, predlaže akte koje donosi nadzorni odbor, izvršava odluke nadzornog odbora i preduzima mjere za njihovo provođenje, stara se o zakonitosti rada, odgovara za korištenje i raspolaganje imovinom i vrši druge poslove utvrđene zakonom i statutom.
- (2) Direktor Turističke zajednice Federacije BiH mora da posjeduje:
 - a) VSS-VII stepen stručne spreme ili najmanje drugi ciklus Bolonjskog sistema obrazovanja;
 - b) radno iskustvo od pet godina nakon sticanja spreme iz tačke a) ovog stava, od čega najmanje tri godine na rukovodećim poslovima iz oblasti turizma;
 - c) aktivno znanje stranog jezika.

Član 81.
(Koordinacija aktivnosti turističkih zajednica)

- (1) Koordinaciju aktivnosti Turističke zajednice Federacije BiH i ostalih zajednica u Federaciji BiH upostavljenih u skladu sa članom 71. ovog zakona, vrši Ministarstvo.
- (2) Aktivnosti iz stava (1) ovog člana obuhvataju izradu programskih i planskih dokumenata Turističke zajednice Federacije i usklađivanje programskih i planskih dokumenata nižih nivoa vlasti, usaglašavanje stavova o zajedničkim promotivnim aktivnostima svih turističkih zajednica u Federaciji BiH na domaćim i inostranim tržištima i njihovom zajedničkom nastupu na turističkim tržištima.

Član 82.
(Nadzor nad radom Turističke zajednice Federacije BiH)

- (1) Nadzor nad radom organa upravljanja Turističke zajednice Federacije BiH vrši Ministarstvo i Federalna tržišna inspekcija.
- (2) Ministarstvo nadzire zakonitost rada, zakonitost akata i stepen izvršenja programa rada Turističke zajednice Federacije BiH.
- (3) U vršenju nadzora Ministarstvo je ovlašteno da:
 - a) zahtijeva izvještaje i podatke o radu,
 - b) utvrdi stanje izvršavanja poslova, upozori na uočene nepravilnosti i odredi mjere i rokove za njihovo otklanjanje,
 - c) Izdaje instrukcije,
 - d) naloži preduzimanje poslova koje smatra potrebnim,
 - e) pokrene postupak za utvrđivanje odgovornosti,
 - f) obavijesti nadležnu inspekciju u skladu sa posebnim zakonom,
 - g) predloži Vladi da preduzme mjere za koje je ovlaštena.
- (4) U slučaju da organi upravljanja Turističke zajednice Federacije BiH postupe sprotno odredbama ovog zakona, Ministarstvo će uputiti prijedlog Vladi za pokretanje postupka utvrđivanja njihove odgovornosti.
- (5) U vršenju nadzora iz stava (1) ovog člana Ministarstvo je obavezno da Vladi pripremi godišnju informaciju o realizovanim projektima turističkih zajednica koji su finansirani iz sredstava javnih prihoda.

Član 83.
(Destinacijska menadžment organizacija)

Turistička zajednica, uz saglasnost osnivača, u cilju planiranja, koordinacije i upravljanja turističkim aktivnostima, može sa drugom turističkom zajednicom, pravnim licem ili obrtnikom koji obavlja djelatnost iz oblasti saobraćaja, turizma, ugostiteljstva, prometa roba i usluga, kulture, sporta, informisanja, kongresnih i sajamskih aktivnosti i drugih djelatosti povezanih sa turizmom, osnovati destinacijsku menadžment organizaciju, odnosno organizaciju za operativne, marketing i promotivne poslove, gdje se prava i obaveze utvrđuju posebnim ugovorom.

Član 84.
(Turistička signalizacija)

- (1) Turistički potencijali, kao i sadržaji turističke ponude obilježavaju se odgovarajućim slikama, simbolima i natpisima (u daljem tekstu: turistička signalizacija).
- (2) Turistička signalizacija predstavlja znakove, odnosno table, panoe ili karte kojima se usmjeravaju i obavještavaju turisti, pješaci, biciklisti i učesnici u saobraćaju o kulturnim, istorijskim, prirodnim i turističkim znamenitostima, objektima turističke infrastrukture i suprastrukture, manifestacijama i ostalim sadržajima turističke ponude.

Član 85.
(Postavljanje turističke signalizacije)

- (1) Turistička signalizacija postavlja se na osnovu odobrenja organa u skladu sa posebnim propisima iz oblasti bezbjednosti saobraćaja na putevima i prema zahtjevu Turističke zajednice Federacije BiH ili turističke zajednice kantona, grada ili općine.
- (2) Turistička zajednica Federacije BiH može vršiti postavljanje i isticanje tabli dobrodošlice, kao i turističke signalizacije na područjima jedinica lokalne samouprave na kojima nije formirana turistička zajednica, uz prethodno dobivenu suglasnost jedinice lokalne samouprave.

POGLAVLJE VIII. REGISTAR TURIZMA

Član 86.
(Registar turizma)

- (1) Ministarstvo vodi Registar turizma u elektronskom obliku.
- (2) U Registru turizma registriraju se podaci o broju i vrsti putničkih agencija.
- (3) U registru turizma evidentiraju se i:
 - a) pravna i fizička lica koja pružaju turističke usluge iz čl. 57., 58., 59., 60., 61. i 62.
 - b) turistički vodiči, turistički zastupnici;
 - c) pravna lica koja pružaju usluge iznajmljivanja vozila (rent-a-car) i usluge iznajmljivanja vozila sa uslugama vozača (limo service);
 - d) drugi subjekti u turizmu.
 - e) svi statistički podaci i informacije koji se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju, po osnovu ovog zakona ili propisa na osnovu ovog zakona, bit će prikazani po spolu.
- (4) Konačna rešenja koja donose organi na osnovu ovlaštenja iz ovog zakona registruju se odnosno evidentiraju u Registru turizma na način propisan ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona.

Član 87.
(Vođenje Registra turizma)

- (1) Kantonalni organ nadležan za poslove turizma i nadležni organi jedinica lokalne samouprave dostavljaju Ministarstvu polugodišnje podatke o broju i vrsti turističkih subjekata koji se vode u Registru turizma.
- (2) Svi statistički podaci i informacije koji se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju, po osnovu ovog Zakona ili propisa na osnovu ovog Zakona, bit će prikazani po spolu.
- (3) Ministar pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja elektronskog Registra turizma, vrstu i način dostave podataka koji se unose u registar, te oblik i sadržaj obrasca za njihovu dostavu.

POGLAVLJE IX. UPRAVNI NADZOR

Član 88. (Upravni nadzor)

Upravni nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Član 89. (Inspekcijski nadzor)

Inspekcijski nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje, te pojedinačnih akata, uslove i način rada, nadziranih davaoca turističkih usluga, provodi Federalna uprava za inspekcijske poslove putem federalnih tržišno, turističko-ugostiteljskih inspektora, kantonalni inspektori u okviru svoje nadležnosti i inspektori jedinice lokalne samouprave u skladu sa posebnim propisima koje na prijedlog resornih ministarstava donosi Vlada Federacije BiH i vlade kantona.

Član 90. (Posebni poslovi u nadležnosti federalnih inspektora)

Osim poslova navedenih u članu 89. ovog zakona, Federalna uprava za inspekcijske poslove obavlja i druge poslove koji su ovim zakonom i drugim propisima donijetim na osnovu ovog zakona stavljani u njenu nadležnost.

Član 91. (Otklanjanje nepravilnosti)

- (1) Ako u vršenju inspekcijskog nadzora nad primjenom odredaba ovog zakona ili propisa donesenih za njegovo provođenje, nadležni inspektor utvrdi da propis nije primijenjen ili je nepravilno primijenjen, pored općih ovlaštenja propisanih posebnim zakonom, dužan je da donese rješenje kojim se nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i da odredi rok za njihovo otklanjanje.
- (2) Nadležni inspektor je dužan da donese rješenje o zabrani obavljanja turističke djelatnosti, ako se utvrđene nepravilnosti u predviđenom roku ne otklone.
- (3) Zabrana obavljanja turističke djelatnosti traje do otklanjanja nepravilnosti koje su prouzrokovale zabranu.

Član 92. (Privremeno zatvaranje objekta)

- (1) U vršenju inspekcijskog nadzora nadležni inspektor je ovlašten i dužan da privremeno zatvori objekat u kojem se obavlja turistička djelatnost i donese rješenje ako:
 - a) se turistička usluga obavlja bez rješenja iz člana 65. ovog zakona, bez registracije, odnosno bez odobrenja nadležnog organa ili se obavlja usluga koja nije registrovana, odnosno ako se djelatnost ne obavlja u skladu sa izdatim rješenjem,

- b) organizator turističkog putovanja (agencija) obavlja djelatnost organizacije turističkih paket-aranžmana, ekskurzije ili izleta bez pribavljene licence Ministarstva,
 - c) turistički subjekt obavlja djelatnost agencija, ili pruža druge turističke usluge iz ovog zakona, a objekat, prostorija ili prostor u kojima se pružaju usluge ne ispunjavaju propisane opće minimalno-tehničke uslove za obavljanje turističke djelatnosti,
 - d) se turistička usluga obavlja u objektu koji se prema ovom zakonu razvrstava u određenu kategoriju, a posluje bez utvrđene kategorije,
 - e) organizator turističkog putovanja prilikom realizacije turističkog paket-aranžmana ili izleta ne koristi prevozna sredstva u kojima su korisnici turističkih usluga osigurani,
 - f) se inspektoru onemogućiti vršenje poslova inspekcijanskog nadzora.
- (2) O zatvaranju objekta u kojem se obavlja turistička usluga, nadležni inspektor je dužan da sačini zapisnik i u roku od 48 sati od momenta zatvaranja objekta donese rješenje protiv koga se može izjaviti žalba nadležnom organu u roku od osam dana od dana dostavljanja.

Član 93. (Obavještavanje nadležnog organa)

Ako nadležni inspektor u toku obavljanja inspekcijanskog nadzora uoči nezakonitosti, a nije ovlašten postupati, već je nadležno postupati drugo tijelo, izvijestit će o tome bez odlaganja to nadležno tijelo i zatražiti pokretanje postupka i poduzimanje mjera za suzbijanje nezakonitosti.

Član 94. (Inspekcijaska rješenja i nalog za pretragu)

- (1) Ako nadležni inspektor u provedbi inspekcijanskog nadzora utvrdi da je kupcu ugostiteljske usluge, odnosno pružene usluge u turizmu zaračunata ili naplaćena viša cijena od utvrđene, a davalac usluge odbije vratiti više naplaćeni iznos, rješenjem će narediti davaocu usluge vraćanje više naplaćenog iznosa oštećenom kupcu.
- (2) Ako nadležni inspektor u provedbi inspekcijanskog nadzora ili na temelju objektivnih informacija utvrdi da postoje osnove sumnje da se u stanu ili drugom prostoru pružaju usluge u turizmu, koje nisu obuhvaćene rješenjem, odnosno odobrenjem nadležnog tijela, a nadzirana osoba ne dopusti inspektoru obavljanje inspekcijanskog nadzora u tom prostoru, inspektor će bez odgađanja zatražiti od nadležnog suda, da po hitnom postupku izda pisani nalog za pretragu stana ili drugog prostora.

Član 95. (Primjena drugih propisa)

U postupku primjene ovog zakona i provedbenih propisa, važe pravila općeg upravnog postupka, odnosno odgovarajuće odredbe propisa koji uređuju inspekcijanski nadzor, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

POGLAVLJE X. KAZNENE ODREDBE

Član 96.

- (1) Novčanom kaznom od 1.500,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj turistički subjekt kao pravno lice, ako:
- a) obavlja poslove prihvata i prevoza putnika (transfer) suprotno članu 20. ovog zakona.
 - b) obavlja turističku djelatnosti u suprotnosti sa članom 21. ovog zakona i obavlja djelatnost bez rješenja o odobrenju obavljanja djelatnosti iz člana 26. ovog zakona.
 - c) ne ispunjava uslove za poslovnicu iz člana 22. ovog zakona.
 - d) obavlja realizaciju poslovnog aranžmana suprotno članu 31. ovog zakona.
 - e) obavlja djelatnost subagenta bez rješenja i bez jemstva i suprotnosti sa članom 41. ovog zakona;
- (2) Za prekršaje iz stava (1) ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM.
- (3) Za prekršaje iz stava (1) ovoga člana, koji proizlaze iz poslovanja poslovnice putničke agencije, kaznit će se i voditelj poslovnice novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM.

Član 97.

- (1) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj turistički subjekt koji pruža turističke usluge kao pravno lice ako:
- pruža turističke usluge u suprotnosti sa čl. 44., 56., 57., 58., 59., 60., 61. i 62. ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom o 500,00 KM do 8.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava (1), ovog člana kaznit će se turistički subjekt koji pruža turističke usluge kao fizičko lice novčanom kaznom od 500,00 KM do 5.000,00 KM.

Član 98.

Novčanom kaznom od 250,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice, ako:

- a) pruža usluge turističkog vodiča i turističkog zastupnika suprotno odredbi članova 44., 45., 46., 47., 48. i 50. ovog zakona.
- b) pruža usluge turističkog pratioca, a ne ispunjava propisane uslove iz člana 54. ovog zakon;
- c) pruža usluge turističkog animatora, a ne ispunjava propisane uslove iz člana 55. ovog zakona.

Član 99.
(Zabrana obavljanja turističke djelatnosti)

Za prekršaje propisane članom 96., 97. i 98. ovog zakona koji se u roku od jedne godine od pravomoćnosti rješenja o prekršaju ponove od strane istog turističkog subjekta, uz novčanu kaznu, izreći će se i zaštitna mjera zabrane obavljanja turističke djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

POGLAVLJE XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 100.
(Usklađivanje poslovanja)

Turistički subjekti uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu zakona.

Član 101.
(Započeti postupci)

Postupci započeti prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona okončat će se po tim propisima.

Član 102.
(Podzakonski akti)

(1) Ministar će u roku od šest mjeseci, od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti pravilnike iz člana 12. stav (5), člana 14. stav (4), člana 23. stav (3), člana 46. stav (5), člana 47. stav (1) i člana 50. stav (3).

(2) Ministar će u roku od dvanaest mjeseci, od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti pravilnike iz člana 10. stav (4), člana 15. stav (3), člana 38. stav (9), člana 57. stav (4), člana 58. stav (5), član 59. stav (6), člana 60. stav (6), člana 61. stav (5), člana 62. stav (4), člana 66. stav (2) i člana 87. stav (3).

Član 103.
(Primjena ranijih propisa)

Do donošenja podzakonskih akata utvrđenih ovim zakonom, primjenjuju se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o turističkoj djelatnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj: 32/09).

Član 104.
(Odredbe o zabrani diskriminacije)

(1) U postupcima propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, promovira se princip jednakih šansi te se zabranjuje svaki oblik diskriminacije, nasilja i uznemiravanja na osnovu spola, rodnog identiteta,

seksualne orijentacije, spolne karakteristike, jezika, nacionalne pripadnosti, vjeroispovijesti, socijalnog porijekla, obrazovanja, imovnog stanja, političkog ili drugog uvjerenja, odnosno osnova.

- (2) Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba spola, osim kada je svrha ovog zakona drugačija.

Član 105.
(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o turističkoj djelatnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj: 32/09).

Član 106.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZAKONA O TURIZMU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I – USTAVNOPRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III 1. tačka b), koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI, a u vezi s članom IV. A. 20. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu, te politika korištenja zemljišta na federalnom nivou, a Parlament Federacije, uz ostale ovlasti predviđene Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o obavljanju dužnosti federalne vlasti i člana III 2. tačka h) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 1/94), prema kome Federalna vlast, kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine, ima pravo donositi zakone iz oblasti turizma. Dakle, imajući u vidu citiranu ustavnu odredbu, federalna vlast ima pravo donositi zakone i druge propise koji su obavezujući na području cijele Federacije.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Izradi Zakona o turizmu u Federaciji BiH pristupilo se nakon analize stanja na turističkom tržištu i sagledavanja problema sa kojim su se suočavali akteri turističke privrede, kao i drugi subjekti koji obavljaju privredne djelatnosti neposredno povezane sa turizmom, a naročito potrebe smanjenja sive ekonomije i provođenja presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-34/13 od 03.07.2014. godine kojom je Zakon o turističkim zajednicama i unapređenju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine proglašen neustavnim. Dalje, višegodišnje iskustvo u primjeni Zakona o turističkoj djelatnosti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 32/09) pokazalo je da zakonska rješenja obavljanja turističke djelatnosti utvrđena ovim zakonom nisu usklađena sa drugim propisima u Federaciji BiH koji su doneseni nakon 2009. godine, zbog čega se i pristupilo izradi Zakona o turizmu Federacije BiH, kao propisu koji će pored obavljanja turističke djelatnosti regulisati i odredbe o promociji i unapređenju turizma, oblast turističkih zajednica, kao i finansiranje i poticajne mjere koje su nezaobilazne kada je u pitanju promocija turizma i jačanje ove privredne djelatnosti. Opravdanje za izradu Zakona o turizmu Federacije Bosne i Hercegovine, između ostalog je i obaveza prilagođavanje domaćih zakona pravilima Svjetske turističke organizacije i najboljim praksama zemalja Evropske Unije.

Turizam je u Federaciji Bosne i Hercegovine tradicionalno bio dio djelokruga ministarstva nadležnog za trgovinu i turizam, a potom Federalnog ministarstva okoliša i turizma. Ekonomski značaj masovnog turizma i uspon turističke industrije i u zemljama u neposrednom okruženju (Hrvatska, Srbija) učinili su da i javna uprava u Bosni i Hercegovini prihvati konsensualni stav ekonomske teorije o turizmu kao pokretačkoj djelatnosti za brojne ekonomske aktivnosti, odvojenoj od trgovine i usluga. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je stanovišta da će predloženo zakonsko rješenje značajno doprinijeti razvoju turističke djelatnosti, povećanju učinkovitosti sistema, boljoj koordinaciji, svrsishodnijem trošenju sredstava, zakonitosti rada turističkih subjekata, promociji turističkog proizvoda i povećanju stručnosti zaposlenih u oblasti turizma, a u konačnici kvalitetnijem turističkom proizvodu.

Aktivno učešće javne uprave se pokazalo kao najbolja garancija za privlačenje investicija, jednako i u mjestima sa razvijenim turizmom, kao i u mjestima u kojima se tek stvaraju osnove za razvoj turizma. U pogledu domašaja ovog novog Zakona o turizmu Federacije BiH kao i planskih dokumenata o turizmu koji su utvrđeni ovim Prijedlogom zakona, kad zakon bude usvojen, najbolji dokaz daće predstojeća praksa.

III – USKLAĐENOST PROPISA SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Predmetni zakon je djelimično usklađen s propisima Evropske Unije. Poštujući obavezu sadržanu u Glavu VII, član 76., te Glavi VIII, član 94. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, obrađivač je prilikom pripreme ovog nacрта Zakona izvršio uvid EU propise iz ove oblasti. Uvidom je utvrđeno je da je, imajući u vidu aktuelnu situaciju u Federaciji BiH, moguće preuzeti određena rješenja iz direktiva Unije, uključujući, Direktivu 2006/123 o uslugama na unutarnjem tržištu, Direktivu 692/2011 o statistikama o turizmu, te Direktivu 2015/2032 o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima. Ovim djelimičnim usklađivanjem se u dodatnoj mjeri doprinosi zaštiti potrošača u turizmu. Naime, u skladu s ovim propisima EU, Prijedlogom zakona je predviđeno uvođenje bankarske garancije za putničke agencije koje organizuju putovanja i dugoročne proizvode za odmor, a u cilju zaštite korisnika i jačanja konkurentnosti na tržištu.

IV – PROVEDBENI MEHANIZMI I NAČIN OSIGURANJA PROVEDBE

Prijedlog zakona o turizmu Federacije BiH sa datim rješenjima ima za cilj da doprinese suzbijanju sive ekonomije, ostvarivanju potencijala sektora, te cjelokupne zaštite potrošača i korisnika usluga u turizmu. U Federaciji BiH postoje područja koja su od ranije poznata po svojoj turističkoj tradiciji i razvijenim kapacitetima, ipak, detaljnom analizom sektora utvrđeno je da postoje i područja čiji potencijal nije u potpunosti iskorišten i gdje je neophodno unaprijediti ponudu s aspekta današnje potražnje i novih trendova, uključujući posebno zdravstveni, kulturni i vjerski turizam. S tim u vezi, predloženim rješenjima u ovom zakonu se nastoje unaprijediti modaliteti kojim će se omogućiti veća transparentnost i efikasnost sektora, te razvoj postojećeg potencijala. Dati Prijedlog zakona predviđa prije svega jasnu hijerarhiju planskih dokumenata. Među novitetima datog teksta je i uvođenje pravnog subjektiviteta turističkih zajednica čime se nastoji i ojačati uloga zajednica u pripremi i provođenju projekata i promotivnih aktivnosti, ali i njihova finansijska odgovornost. Pored toga, pojednostavljene su procedure u osnivanju turističkih subjekata, te postupcima licenciranja putničkih agencija. Predviđa se uspostavljanje elektronskog registra svih subjekata u turizmu, uključujući i vodiče. Predviđa se osnivanje turističkih zajednica kao pravnih lica sa svojim pravima i obavezama. S tim u vezi jača se odgovornost tih zajednica u pogledu pripreme i provođenja promotivnih aktivnosti i unapređenja turizma. Prijedlogom zakona su jasnije podijeljene nadležnosti federalnih i kantonalnih organa, kao i inspekcijski nadzor u pojedinim oblastima. Odredbe ovog Prijedloga zakona su u potpunosti usaglašene sa Zakonom o prekršajima.

V – JAVNA RASPRAVA

O Nacrtu zakona o turizmu Federacije BiH provedena je javna rasprava u trajanju od 60 odnosno 90 dana, na osnovu Zaključaka Parlamenta Federacije BiH, Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, broj:01-02-1826/16 od 27.12.2016.

godine i Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, broj: 02-02-1826/16 od 03.02.2017. godine te javnog i pismenog poziva na javnu raspravu, o čemu je sačinjen i dostavljen izvještaj. Međutim, Vlada Federacije BiH je, aktom broj: 03-02-1141/2016, 03-02-991/2016 od 23.09.2019. godine, radi dorade povukla iz parlamentarne procedure Prijedlog zakona o turizmu Federacije BiH.

U skladu s tim, Federalno ministarstvo okoliša i turizma je kao obrađivač predmetnog zakona pristupilo postupku dorade Nacrta zakona putem okruglih stolova kao oblika javnih konsultacija/rasprava koji su održani u Sarajevu, Mostaru i Bihacu na temu „Izazovi vezani za Zakon o turizmu Federacije BiH i Zakon o ugostiteljstvu Federacije BiH“ koji su organizovani u saradnji s Privrednom/Gospodarskom komorom Federacije BiH i Projektom unapređenja poslovne klime i pristupa tržištima (ICAM), koji provodi Svjetska banka - Međunarodna finansijska korporacija – IFC.

Cilj okruglih stolova bio je da se objedine sugestije, primjedbe i prijedlozi privrednika iz sektora turizma i ugostiteljstva, pravnih i fizičkih lica (turistički vodiči, turističke agencije, hotelijeri i dr.) predstavnika turističkih zajednica, udruženja, te resornih nadležnih institucija za oblast turizma i ugostiteljstva vezano za postojeću zakonsku regulativu i predloženi Nacrt zakona. Izvještaj sa javnih konsultacija (okruglih stolova) u formi Zaključka, te mišljenja nadležnih organa na Nacrt zakona kao i izjašnjenje/stav predlagača na mišljenja nadležnih organa o Nacrtu zakona uz pojašnjenje zašto pojedini prijedlozi i mišljenja nisu prihvaćena od strane predlagača su u prilogu.

VI – EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA PROPISA

Ovo je iznimno važno u trenutku donošenja zakona, gdje se cjelokupni sektor bori sa efektima pandemije. Cilj je racionalizacijom postupaka, omogućiti privrednicima lakši povratak „normalnom“ poslovanju i bezbolnije prilagođavanje novonastalim okolnostima. Komplementarno ovom zakonu, pripremljen je i Zakon o ugostiteljstvu Federacije BiH, kojim se jača transparentnost, te fiskalna disciplina u samom sektoru. Uvođenjem pravnog subjektiviteta za turističke zajednice jača se transparentnost u njihovom poslovanju. Prijedlog zakona predviđa i usvajanje cijelog seta podzakonskih akata koji se odnose na vrste i način dodjeljivanja poticaja u ovoj oblasti.

VII- PREGLED I SADRŽAJ NAJZNAČAJNIJIH PRAVNIH RJEŠENJA

Zakon o turizmu Federacije Bosne i Hercegovine je podijeljen na XI poglavlja:

- I.OPĆE ODREDBE (član 1.- član 3.)
- II.PLANIRANJE I RAZVOJ TURIZMA (član 4.-član 12.)
- III.TURISTIČKA DJELATNOST I SUBJEKTI U TURIZMU (član 13. – član 17.)
- IV.PUTNIČKE AGENCIJE (član 18. – član 43.)
- V.TURISTIČKI VODIČ, TURISTIČKI ZASTUPNIK, TURISTIČKI PRATILAC, TURISTIČKI ANIMATOR, (član 44.- član 55.)
- VI.USLUGE U TURIZMU (član 56.- član 68.)
- VII.PROMOCIJA I UNAPREĐENJE TURIZMA (član 69. – član 85.)
- VIII.REGISTAR TURIZMA (član 86.- član 87.)
- IX.UPRAVNI NADZOR (član 88.- član 95.)
- X.KAZNENE ODREDBE (član 96.- član 99.)
- XI.PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (član 100.- član 106.)

U Općim odredbama Zakona regulisan je predmet zakona i dati pojedini izrazi – osnovni pojmovi i njihova značenja koji se upotrebljavaju u zakonu. Prijedlog zakona reguliše načela na kojima se zasniva uređenje oblasti turizma: načelo sveobuhvatnosti, održivog razvoja turizma, usaglašavanja nivoa usluga u cilju obezbjeđivanja jedinstvenih standarda za pružanje usluga u turizmu, zaštite korisnika turističke usluge i turističkih profesija, obezbjeđivanja javne, elektronske evidencije podataka iz oblasti turizma, načelo primjene Etičkog kodeksa u turizmu Svjetske turističke organizacije UN i načelo planiranja i ostvarivanja politike razvoja turizma u skladu sa strateškim dokumentima.

U oblasti planiranja i razvoja turizma, ovim zakonom je utvrđena jasna hijerarhija planskih dokumenata. Planski dokumenti su Strategija razvoja turizma, Plan promocije turizma, Master plan, Marketing plan i Program razvoja turističkih proizvoda, pri čemu svi niži planski dokumenti moraju biti usaglašeni sa Strategijom razvoja turizma Federacije BiH i njenim planskim dokumentima. Također su definisani poslovi od posebnog značaja za razvoj turizma i kategorizacija turističkog mjesta.

U pogledu podsticajnih mjera i promocije turizma, Prijedlogom zakona o turizmu Federacije BiH su iste predviđene te Ministar donosi odluku o izboru korisnika sredstava finansiranja i zaključuje ugovor o finansiranju projekta iz oblasti turizma. Sredstva za podsticajne mere se izdvajaju iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine i namijenjena su za korisnike koji su registrovani za obavljanje djelatnosti turizma i sa turizmom povezanih djelatnosti sa sjedištem u Federaciji BiH.

Zakon uređuje uslove za licenciranje putničkih agencija. Putničke agencije se dijele na organizatore putovanja i posrednike. U postupku izdavanja licence kantonalni organ nadležan za oblast turizma utvrđuje da li je organizator turističkog putovanja registrovan za obavljanje predmetne djelatnosti, odnosno da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona koji se odnose na ispunjenost minimalno-tehničkih uslova u pogledu poslovnih prostorija, uslove u pogledu zaposlenih, obezbjeđenje jemstva, sadržaja općih uslova putovanja i njihovu usklađenost sa zakonom, uslova u pogledu izricanja zaštitnih mjera protiv odgovornog lica organizatora turističkog putovanja, kao i drugih uslova za rad organizatora turističkog putovanja koji se tiču solventnosti i kvaliteta rada organizatora putovanja, u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona. Kantonalni organi vode evidenciju o izdatim licencama i dostavljaju tu informaciju Ministarstvu koje vodi Jedinствен registar izdatih Licenci u Federaciji BiH.

U pogledu regulisanja djelatnosti u turizmu, Prijedlogom zakona su regulisani uslovi i način poslovanja za putničke agencije, pružanje usluga u turizmu, u koje spadaju usluge turističkih profesija (turistički vodič, turistički zastupnik, turistički pratilac i turistički animator) i iznajmljivanja vozila (renta-car). Zakonom su detaljnije regulisane turističke usluge u ruralnom turizmu, lovno-ribolovnom turizmu, turističke usluge na vodama, turističke usluge u nautičkom turizmu, usluge u zimskom turizmu, turističke usluge u avanturističkom turizmu, kao i ostale turističke usluge.

Odredbe Prijedloga zakona o turizmu Federacije BiH u pogledu promocije i unapređivanja turizma regulišu osnivanje turističke zajednice s ciljem promocije turističkog proizvoda Federacije BiH, podsticanja i unapređivanja razvoja postojećeg turističkog proizvoda, podsticanja i unapređivanja razvoja novog turističkog proizvoda,

unapređivanja i razvijanja svijesti o značaju turizma, privrednim, društvenim, kulturnim i multiplikativnim efektima turizma na cjelokupni privredni sistem i unapređivanje općih uslova boravka turista i pružanja informacija turistima.

Prijedlogom zakona je utvrđeno da su prihodi turističkih zajednica prihodi iz budžeta osnivača, prihodi od boravišne takse, prihodi od obavljanja djelatnosti utvrđenih zakonom, kreditna zaduženja uz prethodnu saglasnost osnivača, donacije i prihodi iz drugih izvora. Zakon utvrđuje da turističke zajednice mogu biti: Turistička zajednica Federacije Bosne i Hercegovine; turističke zajednice kantona; turističke zajednice gradova, turističke zajednice općina. Prijedlog zakona o turizmu Federacije BiH reguliše osnivanje Turističke zajednice Federacije BiH, koju osniva Vlada Federacije BiH na prijedlog Ministarstva, kao i njenu nadležnost i organe (Nadzorni odbor i direktor). Zakon utvrđuje da upravni nadzor nad radom Turističke zajednice Federacije BiH vrši Federalno ministarstvo okoliša i turizma.

Prijedlog zakona u VIII. Poglavlju reguliše vođenje Registra Turizma i obim podataka koji se u istom evidentiraju. Registar turizma vodi Federalno ministarstvo okoliša i turizma elektronski, te se u njemu evidentiraju, pravna i fizička lica koja pružaju turističke usluge iz čl. 44., 57., 58., 59., 60., 61. i 62., turistički vodiči, pravna lica koja pružaju usluge iznajmljivanja vozila (rent-a-car) i usluge iznajmljivanja vozila sa uslugama vozača (limo service) te drugi subjekti u turizmu. Kantonalni organ nadležan za poslove turizma i nadležni organi jedinica lokalne samouprave dostavljaju Ministarstvu polugodišnje podatke o broju i vrsti turističkih subjekata koji se vode u Registru turizma, te Ministar pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja elektronskog Registra turizma, vrstu i način dostave podataka koji se unose u registar, te oblik i sadržaj obrasca za njihovu dostavu.

Odredbe o upravnom nadzoru - Zbog potrebe smanjenja sive ekonomije u okviru zakonom definisane turističke djelatnosti, a u cilju efikasnijeg ostvarivanja ovog primarnog zadatka, Prijedlogom zakona o turizmu Federacije BiH su precizirane odredbe o upravnom i inspeksijskom nadzoru. Predloženim tekstom Prijedloga zakona, cilj je da se štite i turisti ali i putničke agencije, jer je namjera uvođenje reda i kod putničkih agencija.

Upravni nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Federalno ministarstvo okoliša i turizma.

Inspeksijski nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje, te pojedinačnih akata, uslove i način rada, nadziranih davaoca turističkih usluga, provodi Federalna uprava za inspeksijske poslove putem federalnih tržišno, turističko-ugostiteljskih inspektora i kantonalni inspektori u okviru svoje nadležnosti, kao i općinski/gradski inspeksijski organi gdje su formirani u skladu sa posebnim propisima koje na prijedlog resornih ministarstava donosi Vlada Federacije BiH i vlade kantona. Prijedlogom zakona su precizirana ovlaštenja inspektora da privremeno zatvori objekat u kojem se obavlja turistička djelatnost uz konkretizovanje uslova pod kojima inspektor poduzima ovu mjeru. O zatvaranju objekta u kojem se obavlja turistička djelatnost, nadležni inspektor je dužan da sačini zapisnik i u roku od 48 sati od momenta zatvaranja objekta donese rješenje protiv koga se može izjaviti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dana dostavljanja.

U kaznenim odredbama, Prijedloga zakona utvrđene su više početne kazne za prekršaje utvrđene zakonom. Uloga kazni koje su predviđene Prijedlogom zakona je u odvraćanju, a ne samo u kažnjavanju, te je to bio razlog za strožije novčane kazne za prekršaje utvrđene odredbama Prijedloga zakona u odnosu na visinu novčanih kazni utvrđenih u ranijem Zakonu o turističkoj djelatnosti Federacije BiH. Značajna je novina utvrđena odredba u Prijedlogu zakona po kojoj, za ponovljene prekršaje utvrđene članom 99. ovog Prijedloga zakona, ako se ponove u roku od jedne godine od pravomoćnosti prvog rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu, izreći će se i zaštitna mjera zabrane obavljanja turističke djelatnosti u trajanju do šest mjeseci i za fizičku i za pravnu osobu.

U prelaznim i završnim odredbama utvrđeni su rokovi za donošenje podzakonskih akata, te da će se do donošenja podzakonskih akata utvrđenih ovim zakonom, primjenjivati podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o turističkoj djelatnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj 32/09). Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o turističkoj djelatnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj 32/09).

VIII – FINANSIJSKA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE PROPISA

Za provođenje ovoga Zakona potrebno je osigurati sredstva iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine prema redovnom Programu i planu rada Federalnog ministarstva okoliša i turizma.